Sfânta cuvioasă Emilia, mama Sfinţilor ierarhi Vasile cel mare, arhiepiscopul Cezareei Capadociei, Grigorie, episcopul Nissei, Petru, episcopul Sevastiei, Navcratie, monahul, Macrina şi Teodosia, diaconiţa

(1 ianuarie şi 8 mai)

În prima zi a anului, când Biserica prăznuieşte pe marele ierarh al Bisericii, Sfântul Vasile cel mare, este pomenită în fiecare an, aproape neştiut de mulţi dintre noi, maica sa, Sfânta Emilia, al cărei nume se tâlcuieşte „gingăşie”. Emilia și Vasile au dat naştere la zece copii, dintre care nouă au ajuns la vârsta matură. Această familie binecuvântată a dat lumii nu mai puțin de 8 sfinți. Sfânta Emilia și-a crescut copii în dragoste de Dumnezeu și Biserică. I-a învățat ce înseamnă rugăciunea și bună-tatea, devenind astfel un adevărat model pentru toate mamele creștine. Prăznuirea

sa este la 1 ianuarie s.v /14 ianuarie s.n și 8 mai s.v /21 mai s.n - ziua adormirii sale.

Index

Acatistul Sfintei cuvioase Emilia 3
Sfântul Nicolae Velimirovici - Proloagele de la Ohrida - Pomenirea Sfintei cuvioase Emilia (8 mai) 14
Sfânta Emilia, mama Sfântului ierarh Vasile cel mare, Capadocia, Turcia (1 ianuarie) 16
Viorica Văscu: Sfintele femei, modele de viață - Emilia, mama sfinților 25
Atanasie I. Skarmoghiani - Femeile ce i-au născut - temelie a măreției Sfinților trei ierarhi 28
Atanasie I. Skarmoghiani - Copiii sunt răsplata lui Dumnezeu pentru părinți 30
Atanasie I. Skarmoghiani - Care este cea mai mare responsabilitate a mamei față de copil? 32
Atanasie I. Skarmoghiani - Sfânta Emilia, mama Sfântului Vasile cel mare - model și mângâiere pentru mamele îndurerate.....34
Sfântul Grigorie Teologul - Poem la îngroparea Sfintei Emilia, mama Sfântului Vasile cel mare.....37
Ovidiu Sferlea - Emilia sau Emmelia, cum o chema de fapt pe mama Sfântului Vasile cel mare?.....39
Sfânta Emilia, mama Sfântului Vasile cel mare - ocrotitoarea femeilor cu mulți copii și ocrotitoarea familiei creștine.....51
Atanasie I. Skarmoghiani - Mamele eroine ale Sfinţilor trei ierarhi 56
Icoane 60

Acatistul Sfintei cuvioase Emilia

Rugăciunile începătoare

În numele Tatălui, şi al Fiului şi al Sfântului Duh. Amin.

Slavă Ţie, Dumnezeul nostru, Slavă Ţie !
Slavă Ţie, Dumnezeul nostru, Slavă Ţie !
Slavă Ţie, Dumnezeul nostru, Slavă Ţie !

Împărate ceresc, Mângâietorule, Duhul Adevărului, care pretutindenea eşti, şi toate le implineşti, Vistierul bunătăţilor şi Dătătorule de viaţă, vino şi te sălăşluieşte întru noi, şi ne curăţeşte pe noi de toată intinăciunea, şi mântuieşte, Bunule, sufletele noastre.

Sfinte Dumnezeule, Sfinte tare, Sfinte fără de moarte, miluieşte-ne pe noi.
Sfinte Dumnezeule, Sfinte tare, Sfinte fără de moarte, miluieşte-ne pe noi.
Sfinte Dumnezeule, Sfinte tare, Sfinte fără de moarte, miluieşte-ne pe noi.

Slavă Tatălui şi Fiului şi Sfântului Duh. Şi acum şi pururea şi în vecii vecilor. Amin.

Preasfântă Treime, miluieşte-ne pe noi;
Doamne, curăţeşte păcatele noastre;
Stăpâne, iartă fărădelegile noastre;

Sfinte, cercetează şi vindecă neputinţele noastre, pentru numele Tău.

Doamne, miluieşte !
Doamne, miluieşte !
Doamne, miluieşte !

Slavă Tatălui şi Fiului şi Sfântului Duh. Şi acum şi pururea şi în vecii vecilor. Amin.

Tatăl nostru, care eşti în ceruri, sfinţească-se numele Tău, vie împărăţia Ta, facă-se voia Ta precum în cer aşa şi pe pământ. Pâinea noastră cea spre fiinţă dă-ne-o nouă astăzi. Şi ne iartă nouă greşalele noastre, precum şi noi iertăm greşiţilor noştri. Şi nu ne duce pe noi în ispită, ci ne izbăveşte de cel rău. Că a Ta este Împărăţia şi puterea şi slava, a Tatălui şi a Fiului şi a Sfântului Duh, acum şi pururea şi în vecii vecilor. Amin.

Miluieşte-ne pe noi, Doamne, miluieşte-ne pe noi, că nepricepându-ne de nici un răspuns, această rugăciune aducem Ţie, ca unui Stăpân, noi, păcătoşii robii Tăi, miluieşte-ne pe noi.

Slavă Tatălui şi Fiului şi Sfântului Duh.

Doamne, miluieşte-ne pe noi, că întru Tine am nădăjduit; nu Te mânia pe noi foarte, nici pomeni fărădelegile noastre, ci caută şi acum ca un Milostiv şi ne izbăveşte pe noi de vrăjmaşii noştri, că Tu eşti Dumnezeul nostru şi noi suntem poporul Tău, toţi lucrul mâinilor Tale şi numele Tău chemăm.

Şi acum şi pururea şi în vecii vecilor. Amin.

Uşa milostivirii deschide-o nouă,binecuvântată Născătoare de Dumnezeu, ca să nu pierim cei ce nădăjduim întru tine, ci să ne mântuim prin tine din nevoi, că tu eşti mântuirea neamului creştinesc.

Crezul

Cred Într-Unul Dumnezeu, Tatăl Atoţiitorul, Făcătorul cerului şi al pământului, al tuturor celor văzute şi nevăzute.
Şi întru Unul Domn Iisus Hristos, Fiul lui Dumnezeu, Unul-Născut, care din Tatăl S-a născut, mai înainte de toţi vecii. Lumină din Lumină, Dumnezeu adevărat din Dumnezeu adevărat, Născut, nu făcut, Cel de o fiinţă cu Tatăl, prin care toate s-au făcut.

Care pentru noi oamenii şi pentru a noastră mântuire.S-a pogorât din ceruri Şi S-a întrupat de la Duhul Sfânt şi din Maria Fecioara Şi S-a făcut om.
Şi S-a răstignit pentru noi în zilele lui Pilat din Pont, Şi a pătimit şi S-a îngropat. Şi a înviat a treia zi după Scripturi .
Şi S-a suit la ceruri şi Şade de-a dreapta Tatălui. Şi iarăşi va să vină cu slavă, să judece viii şi morţii, A cărui Împărăţie nu va avea sfârşit.
Şi întru Duhul Sfânt, Domnul de viaţă Făcătorul, care din Tatăl purcede,
Cela ce împreună cu Tatăl şi cu Fiul este închinat şi slăvit, care a grăit prin prooroci.
Întru-una Sfântă Sobornicească şi apostolească Biserică,
Mărturisesc un botez întru iertarea păcatelor,
Aştept învierea morţilor şi viaţa veacului ce va să fie. Amin !

***

Acatistul Sfintei cuvioase Emilia - 8 mai - slujitor Dani:
https://www.youtube.com/watch?v=ThZP4BZwmV0

***

Troparul Sfintei cuvioase Emilai (glasul al 8-lea): Întru tine, maică cu osârdie s-a mântuit cel după chip; căci luând crucea, ai urmat lui Hristos; și luptând, ai învățat să nu se uite la trup, căci este trecător; ci să poarte grijă de suflet, de lucrul cel nemuritor. Pentru aceasta și cu Îngerii se bucură, cuvioasă Emilia, duhul tău.

Condacul Sfintei cuvioase Emilai (glasul al 2-lea): Pentru dragostea Domnului ai urât odihna și pofta, cu postul curățindu-ți sufletul tău, tare ai biruit fiarele; ci, și acum, cu rugăciunile tale, sfarmă taberele celor potrivnici.

&&&

Condacul 1
Domnul Dumnezeul cerului și al pământului te-a chemat la cununa sfinţeniei, Sfântă Emilia, iar tu te-ai făcut vlăstar îmbelşugat aducând la Hristos, toate roadele pântecelui tău. Ceea ce acum petreci în ceruri în bucuria familiei tale pământești reîntregite, te chemăm să cauți și spre noi care cu umilință și nădejde, îţi strigăm: ***Bucură-te, Sfântă Emilia, mamă de sfinți, te rugăm sfințește-ne și pe noi!***

Icosul 1
Cetele îngerești au tremurat de bucurie văzând viața ta, Sfântă Emilia, căci ai fost semn de îndreptare al Evei prin virtuțile pe care Dumnezeu le-a sădit în tine dar pe care tu însăți cu voința le-ai crescut pentru a le aduce jertfă curată și plină de iu-

bire Domnului. Ne închinăm vieţuirii tale pline de evlavie şi credinţă şi te rugăm să primeşti darul nostru:
Bucură-te, suflet de monahie trăind doar cu trupul în lume;
Bucură-te, iubindu-L pe Dumnezeu înainte de orice;
Bucură-te, dându-I Lui tot ce erai şi tot ce aveai;
Bucură-te, soţie şi mamă a credinţei;
Bucură-te, însoţitoarea celor care caută alinarea cerească;
Bucură-te, mângâietoarea pruncilor;
Bucură-te, înger pământesc cu aripi de rugăciune;
Bucură-te, model de viaţă duhovnicească;
Bucură-te, Sfântă Emilia, mamă de sfinţi, te rugăm sfinţeşte-ne şi pe noi!

Condacul 2
Te-ai născut din tată, mucenic pentru Hristos, Sfântă Emilia şi prin aceasta, Dumnezeu a aşezat în inima ta să nu primeşti nici o altă rânduială a lumii decât cea care căuta sfinţenia. De aceea, l-ai ales pe Vasile, drept soţ credincios şi împreună cu Macrina, mama lui, la fel de iubitoare de Dumnezeu, I-aţi cântat Domnului, care v-a binecuvântat căsnicia: ***Aliluia!***

Icosul 2
Puterea lui Dumnezeu a fost asupra casei tale, Sfântă Emilia, dăruindu-vă 10 prunci, moştenirea Domnului şi răsplata pântecelui, fiindcă Domnul şi-a împlinit faţă de tine şi de soţul tău promisiunea: ”Te va iubi, te va binecuvânta, te va înmulţi şi va binecuvânta rodul pântecelui tău”. Ne bucurăm şi te lăudăm:
Bucură-te, prea mărindu-L pe Dumnezeu în toate zilele vieţii tale;
Bucură-te, crescând copiii în lumina lui Hristos după voia Lui cea sfântă;
Bucură-te, educându-i ”întru învăţătura şi certarea Domnului”;
Bucură-te, sădind în ei dragostea de slujbe şi trăirea rugăciunii;
Bucură-te, fiind ajutată de Sfânta Macrina cea bătrână, mama soţului tău;
Bucură-te, având mare sprijin în soacra ta;
Bucură-te, că ai arătat că pe mamă n-o face naşterea, ci creşterea cea bună;
Bucură-te, că nu ai deznădăjduit când Dumnezeu l-a luat la El pe unul dintre copii;
Bucură-te, Sfântă Emilia, mamă de sfinţi, te rugăm sfinţeşte-ne şi pe noi!

Condacul 3
Dumnezeu v-a chemat ca părinţi, Sfântă Emilia, să fiţi păzitori, veghetori şi ocrotitori ai copiilor voştri, să îi păziţi de tâlharii care caută să le răpească sufletul, să îi apropiaţi de Domnul Hristos şi să rămână credincioşi, iar aceştia au crescut în bună cuviinţă şi I-au strigat toată viaţa lui Dumnezeu: ***Aliluia!***

Icosul 3

Ca o mamă creștină, ai cugetat continuu la cei 9 copii ai tăi, rămași în viață, Sfântă Emilia luptând să îi păzești de dușmanii văzuți și nevăzuți. Ai fost o pildă de viețuire sfântă pentru ei, împreună cu soțul tău Vasile și soacra Macrina, păzindu-i de primejdiile lumii. Te rugăm să ne ocrotești și pe noi care te chemăm:

Bucură-te, paznic credincios al faptelor copiilor;
Bucură-te, căci i-ai înarmat cu ”sabia Duhului, care este Cuvântul lui Dumnezeu”;
Bucură-te, fiind tu însăți exemplu de virtute și credință;
Bucură-te, cerând în toate ajutorul, iluminarea și sprijinul Atotputernicului Dumnezeu;
Bucură-te, încredințându-i Lui pe copii;
Bucură-te, hrănindu-i cu harul Sfintelor Taine;
Bucură-te, îndulcindu-i cu dulceața rugăciunior și a cântării de psalmi;
Bucură-te, căci prin toate acestea, vrăjmașul nu i-a vătămat în nici un fel;
Bucură-te, Sfântă Emilia, mamă de sfinți, te rugăm sfințește-ne și pe noi!

Condacul 4

Ai înfruntat suferințele amare ale vieții cu credința în Dumnezeu, Sfântă Emilia, căci de mică, ai rămas orfană de ambii părinți, apoi ca mamă ai fost mult încercată de boala fiului tău, Vasile care a fost vindecat miraculos de Dumnezeu. Inima ta a fost atinsă și mai adânc de suferință la moartea unui dintre copii, dar tu mereu ai crezut că te afli sub ocrotirea Domnului, căruia nu ai încetat să Îi strigi: ***Aliluia!***

Icosul 4

În toate furtunile vieții te-ai arătat ca o femeie vitează, o eroină adevărată, Sfânta noastră Emilia. Ai biruit durerea cu demnitate, mai ales atunci când soțul tău a trecut la Domnul, pe când ai născut ultimul copil, iar ostenelile și frământările nu te-au îngenuncheat, pentru că mereu ai avut în gând binele copiilor. Te slăvim pentru tăria pe care ți-ai luat-o din iubirea față de Hristos și te chemăm:

Bucură-te, pildă pentru părinți în educația morală a copiilor;
Bucură-te, topindu-te precum lumânarea de dragul lor;
Bucură-te, sprijinindu-i la studii;
Bucură-te, căsătorindu-le pe cele 4 fete cu bărbați credincioși;
Bucură-te, dându-i fiecărui copil partea cuvenită din moștenire;
Bucură-te, jerfindu-ți viața pentru familie;
Bucură-te, luptând aprig pentru copii;
Bucură-te, muncind până la istovire, pentru bunăstarea lor;
Bucură-te, Sfântă Emilia, mamă de sfinți, te rugăm sfințește-ne și pe noi!

Condacul 5

Iubirea ta de mamă a fost covârșitoare, Sfântă Emilia, căci prin dragostea ta, ai mângâiat și ai îndulcit amărăciunea copiilor. Ai vindecat-o pe fiica ta cea mare, Macrina, făcând rugăciuni toată noaptea și plângând pentru boala ei, iar a doua zi ai însemnat-o cu semnul Sfintei Cruci peste umflătura de la piept, iar aceasta s-a făcut bine, cu desăvârșire lăudându-L pe Dumnezeu: ***Aliluia!***

Icosul 5

Harul lui Dumnezeu a fost mereu cu tine, Sfântă Emilia, la care tu ai adăugat lucrarea luptei tale personale în care ai primit ajutor de la soacră dar cel mai mult de la fiica ta, Macrina. Ai iubit-o mult, căci ea te-a bucurat de la o vârstă mică prin virtuțile sale, prin înflorirea tinereții ei și prin frumusețea caracterului ei, iar noi te chemăm:

Bucură-te, îngrijindu-te de sufletul copiilor;
Bucură-te, ajutată fiind de fiica ta cea mare, Macrina;
Bucură-te, căci aceasta ți-a fost tovarăș în osteneli;
Bucură-te, devenind un suflet și o inimă cu ea;
Bucură-te, mamă și fiică binecuvântate;
Bucură-te, că împreună v-ați retras la Mânăstire;
Bucură-te, ducând acolo viețuire curată;
Bucură-te, nedespărțite până la moarte;
Bucură-te, Sfântă Emilia, mamă de sfinți, te rugăm sfințește-ne și pe noi!

Condacul 6

Ai cultivat în inima copiilor tăi, de mici, dragostea pentru aproapele, Sfântă Emilia, îngrijindu-te nu numai de cei ai casei dar și de săraci și de îndureraţi, care I-au mulțumit lui Dumnezeu: ***Aliluia!***

Icosul 6

Ai fost evlavioasă și iubitoare de oameni, Sfântă Emilia, ca un înger al mângâierii, hrănind săracii, primind și îngrijind străinii, împărțind averea dăruită de Dumnezeu, iar noi te lăudăm:

Bucură-te, ajutorul multor nefericiți;
Bucură-te, dăruind cu mână largă și cu inimă bună;
Bucură-te, căci Dumnezeu ți-a dat pentru asta, multe bunuri materiale și duhovnicești;
Bucură-te, îngrijindu-te și de hrana sufletească a celor nevoiași;
Bucură-te, plină de cuvinte de mângâiere, întărire și încurajare;
Bucură-te, învățându-i și pe copii iubirea de oameni;
Bucură-te, fiind exemplu pentru ei în toate;
Bucură-te, căci în viața lor au devenit mari iubitori de milostenie;

Bucură-te, Sfântă Emilia, mamă de sfinți, te rugăm sfințește-ne și pe noi!

Condacul 7

Ai împlinit cu desăvârșire, îndemnul Domnului, Sfântă binecuvântată Emilia, care a propovăduit: ”Lăsați copii să vină la Mine și nu-i opriți, căci a unora ca acestora este Împărăția lui Dumnezeu”, dar mai mult decât atât tu ți-ai dus 6 din cei 10 copii sfinți la Hristos, căci Dumnezeu le-a dat cununi de sfinți, episcopilor Vasile cel mare, Grigorie de Nyssa, Petru al Sevastiei, dar și fiicei tale, Macrina, împreună cu Teodosia, diaconița și Navcratie, monahul, toți prăznuiți de Biserică unde glasurile lor cântă în Cer: ***Aliluia!***

Icosul 7

Știind că vrednicia slujirii preoțești este mai presus de demnitatea împărătească, ți-ai dorit ca familia ta să dea și clerici care să slujească Bisericii, ”păstorind cu știință și cu pricepere”, Sfântă Emillia. De aceea, te-ai rugat fierbinte Domnului să rânduiască preoția pentru fiii tăi, adăpându-ți dorul acesta cu lacrimi sfinte și așteptând împlinirea lui, iar noi te lăudăm:

Bucură-te, pregătind copiii de mici pentru slujirea preoțească;
Bucură-te, dorind cinstea cea mai înaltă a unei familii;
Bucură-te, aceasta fiind să dăruiască preoți Celui PreaÎnalt;
Bucură-te, că Dumnezeu a ascultat rugăciunea ta;
Bucură-te, că 3 dintre fiii tăi au ajuns episcopi;
Bucură-te, că celălalt fiu a îmbrăcat haina monahală;
Bucură-te, jertfind Domnului roadele pântecelui tău;
Bucură-te, ridicând mulțumire fierbinte Arhierelui veșnic;
Bucură-te, Sfântă Emilia, mamă de sfinți, te rugăm sfințește-ne și pe noi!

Condacul 8

Dumnezeu te-a încercat încă odată, Sfântă Emilia, când l-a luat la El pe fiul tău, Navcratie, monahul de 27 de ani, care se nevoia în pustie, îngrijind bătrânii săraci și bolnavi. Acesta trăia într-un ținut îndepărtat și disprețuind toate cele pe care le avea a ales viața ascetică, strigându-I lui Dumnezeu: ***Aliluia!***

Icosul 8

Fiul tău, Navcratie, era foarte priceput la pescuit, Sfântă Emilia, trăind lângă râul Iris care avea ape năvalnice și cascade adânci, iar într-o zi a alunecat în apă încercând să dezlege mreaja încurcată și s-a înecat împreună cu tovarășul lui de pustnicie. Te rugăm primește aceste cuvinte:

Bucură-te, că ai primit vestea cea rea, cu multă durere;
Bucură-te, că ai plâns ca mamă;

Bucură-te, înfruntând durerea ca o creștină credincioasă;
Bucură-te, că n-ai fost doborâtă de pătimire;
Bucură-te, că ai rămas liniștită și răbdătoare;
Bucură-te, înfruntând suferința cu demnitate;
Bucură-te, suflet viteaz și curajos;
Bucură-te, biruind firea omenească;
Bucură-te, Sfântă Emilia, mamă de sfinți, te rugăm sfințește-ne și pe noi!

Condacul 9

După ce ți-ai aranjat toți copiii, te-ai retras la o Mânăstire de femei, unde ai găsit medicamentul duhovnicesc al tristeții tale de mamă, Sfântă Emilia, trăind acolo viață liniștită și rugându-te lui Dumnezeu: ***Aliluia!***

Icosul 9

Trăind în acel ținut minunat aflat pe un munte împădurit cu ape cristaline, te-ai adâncit în viața duhovnicească a Mânăstirii, împreună cu fiica ta Macrina, iar noi te chemăm:
Bucură-te, cercetând Sfânta Scriptură;
Bucură-te, rugându-te neîncetat;
Bucură-te, cântând psalmi;
Bucură-te, iubind neagoniseala;
Bucură-te, desăvârșindu-ți smerenia;
Bucură-te, adunând comori duhovnicești;
Bucură-te, împodobindu-ți sufletul cu bucurii îngerești;
Bucură-te, asemănându-te cu Sfinții Îngeri;
Bucură-te, Sfântă Emilia, mamă de sfinți, te rugăm sfințește-ne și pe noi!

Condacul 10

Petrecând viața în felul acesta ai ajuns la adânci bătrâneți, Sfântă Emilia, iar sufletul tău se bucura în Domnul: ***Aliluia!***

Icosul 10

Te gândeai în fiecare zi la plecarea spre viața cealaltă trăind neîncetat cu amintirea morții, Sfântă Emilia, iar noi te lăudăm:
Bucură-te, pregătindu-ți sufletul pentru Judecată;
Bucură-te, împărtășindu-te cu Sfintele Taine;
Bucură-te, dorind să ajungi în Împărăția lui Dumnezeu;
Bucură-te, tânjind să stai înaintea Lui, cu Cetele îngerești;
Bucură-te, rugându-te să îi întâlnești pe soțul și pe copiii tăi;
Bucură-te, așteptând revederea cu ei;

Bucură-te, aducând toate roadele iubirii la Dumnezeu;
Bucură-te, cea plină de nostalgia cerului;
Bucură-te, Sfântă Emilia, mamă de sfinți, te rugăm sfințește-ne și pe noi!

Condacul 11

Dumnezeu ți-a auzit dorul nemărginit de Împărăția Lui, Sfântă Emilia și te-a luat la El în pace. Înainte de moarte ți-ai chemat copiii, Petru și pe Macrina și le-ai spus: ”Ţie, Doamne, Îţi închin întâiul şi al zecelea rod al pântecelui meu. Întâiul rod este fiica mea cea întâi născută, iar al zecelea este fiul meu cel din urmă născut. După legea lui Moise, primul şi al zecea dintre roade sunt aduse prinos şi închinate Ţie. Fie deci ca binecuvântarea Ta şi harul Tău să vină asupra acestui întâi rod ale meu şi asupra celui de-al zecelea!” Iar ei I-au strigat lui Dumnezeu: ***Aliluia!***

Icosul 11

După ce ți-ai încheiat binecuvântarea, ți-ai încheiat și viața pe pământ, după ce ai cerut să fii îngropată lângă trupul soțului tău, Sfântă Emilia. Noi te chemăm, cu lacrimi, să ne ajuți și îți cântăm:
Bucură-te, urcând cu sufletul tău sfânt la Dumnezeu;
Bucură-te, lăsând binecuvântarea copiilor ca o mare mângâiere;
Bucură-te, rugându-te pentru copiii tăi și după moarte;
Bucură-te, trimițându-le binecuvântările tale;
Bucură-te, glas adăpat de harul lui Dumnezeu;
Bucură-te, îngropată în Biserica celor 40 de Sfinți mucenici;
Bucură-te, rămânând în amintirea copiilor tăi veșnic;
Bucură-te, cea plină de virtuți;
Bucură-te, ducând cu tine în cer faptele tale bune;
Bucură-te, Sfântă Emilia, mamă de sfinți, te rugăm sfințește-ne și pe noi!

Condacul 12

Ai plecat la Dumnezeu lăsând în urma ta o comoară alcătuită din ”vase purtătoare de Hristos” pe care le-ai zidit cu harul lui Dumnezeu și cu luptele tale bune, Sfântă Emillia. Nu ai fost doar o mamă cu mulți copii, ci și o mamă cu darul educației, al iubirii de suflete mai mult decât de trupuri, iar acum te bucuri cu Îngerii în Rai: ***Aliluia!***

Icosul 12

Ai fost ca ”o vie roditoare”, o viță de vie plină de multe și frumoase roade, Sfântă Emilia. Ne închinăm vieţuirii tale și te lăudăm:
Bucură-te, mamă binecuvântată de Dumnezeu cu copii mulți și buni;
Bucură-te, ajunsă la înălțime morală și duhovnicească;

Bucură-te, dând Bisericii sfinți;
Bucură-te, căci aceștia au fost călăuze duhovnicești vestite și mult lăudate;
Bucură-te, miluind săracii cu hrana trupească;
Bucură-te, sporindu-le nădejdea cu hrana cea cerească;
Bucură-te, trăind pentru Hristos și numai pentru El;
Bucură-te, înălțându-i pe copii tăi la cer;
Bucură-te, Sfântă Emilia, mamă de sfinți, te rugăm sfințește-ne și pe noi!

Condacul 13 (de 3 ori)
Sfântă binecuvântată Emilia, cea care pentru viața ta roditoare ai fost ridicată de Dumnezeu la tronul Lui, te rugăm să ne dai binecuvântarea ta de mamă să păşim și noi pe calea sfințeniei, ca împreună cu tine, să Îi strigăm Domnului: ***Aliluia!***

Se zice apoi, iarăşi:

Icosul 1
Cetele îngerești au tremurat de bucurie văzând viața ta, Sfântă Emilia, căci ai fost semn de îndreptare al Evei prin virtuțile pe care Dumnezeu le-a sădit în tine dar pe care tu însăți cu voința le-ai crescut pentru a le aduce jertfă curată și plină de iubire Domnului. Ne închinăm vieţuirii tale pline de evlavie şi credință și te rugăm să primești darul nostru:
Bucură-te, suflet de monahie trăind doar cu trupul în lume;
Bucură-te, iubindu-L pe Dumnezeu înainte de orice;
Bucură-te, dându-I Lui tot ce erai și tot ce aveai;
Bucură-te, soție și mamă a credinței;
Bucură-te, însoțitoarea celor care caută alinarea cerească;
Bucură-te, mângâietoarea pruncilor;
Bucură-te, înger pământesc cu aripi de rugăciune;
Bucură-te, model de viață duhovnicească;
Bucură-te, Sfântă Emilia, mamă de sfinți, te rugăm sfințește-ne și pe noi!

şi **Condacul 1**
Domnul Dumnezeul cerului și al pământului te-a chemat la cununa sfințeniei, Sfântă Emilia, iar tu te-ai făcut vlăstar îmbelşugat aducând la Hristos, toate roadele pântecelui tău. Ceea ce acum petreci în Ceruri în bucuria familiei tale pământești reîntregite, te chemăm să cauți și spre noi care cu umilință și nădejde, îți strigăm: ***Bucură-te, Sfântă Emilia, mamă de sfinți, te rugăm sfințește-ne și pe noi!***

Apoi, se spune această:

Rugăciune

Îți aducem laude și închinăciuni, Sfântă Emilia, mamă de sfinți, prietena săracilor și tovarășa suferinzilor, care acum te bucuri de roadele virtuților tale în Ceruri. Te rugăm să primești aceste umile cuvinte, Sfântă Emilia și te rugăm să crești în inimile noastre amintirea cuvântului Domnului: ”voi să-Mi fiți sfinți, căci Eu sunt Sfânt, Eu, Domnul. Eu v-am pus deoparte dintre popoare, ca să fiți ai Mei”.

Tare mult ne dorim să fim ai Lui, Sfântă Emilia, dar am crescut strâmb în cugetare și am devenit ca niște buruieni fără stăpân, plini de spinii păcatelor și murdăria patimilor. Cu adevărat avem nevoie de tine, să cauți copilul din noi, cel care încă plânge nemângâiat, care caută lumina lui Dumnezeu și care are nevoie de mamă credincioasă și iubitoare care să îl altoiască drept și neclintit pe drumul spre sfințenie.

Te chemăm cu glasuri de prunci să ne vindeci rănile copilăriei, abuzurile, respingerea, amintirea răului, umilințele, izolarea, lipsurile sufletești și materiale care toate lasă urme adânci și nu ne îngăduie să ne ridicăm din mreaja trecutului pentru a ne bucura de darurile lui Dumnezeu.

Te rugăm să mijlocești la Domnul Hristos iertarea păcatelor și să duci până la El dorul nostru de sfințenie, ca la sfârșitul vieții să ne bucurăm împreună cu tine în Împărăția Tatălui, a Fiului și a Sfântului Duh, în vecii vecilor. Amin!

Şi apoi se face Otpustul: Doamne, Iisuse Hristoase, Fiul lui Dumnezeu pentru rugăciunile prea curatei Maicii Tale, ale Sfintei Emilia şi ale tuturor Sfinţilor, miluieşte-ne şi ne mântuieşte pe noi. Amin!

Sursa:
https://salutis8.wordpress.com/2022/05/07/acatistul-sfintei-cuvioase-emilia-mama-sfintilor-ierarhi-vasile-cel-mare-arhiepiscopul-cezareei-capadociei-grigorie-episcopul-nissei-petru-episcopul-sevastiei-navcratie-monahul-macrina/

https://acoperamantulmaiciidomnului.wordpress.com/2022/04/20/acatistul-sfintei-emilia-mama-sfantului-vasile-cel-mare-1-ianuarie-8-mai/

Sfântul Nicolae Velimirovici - Proloagele de la Ohrida - Pomenirea Sfintei cuvioase Emilia (8 mai)

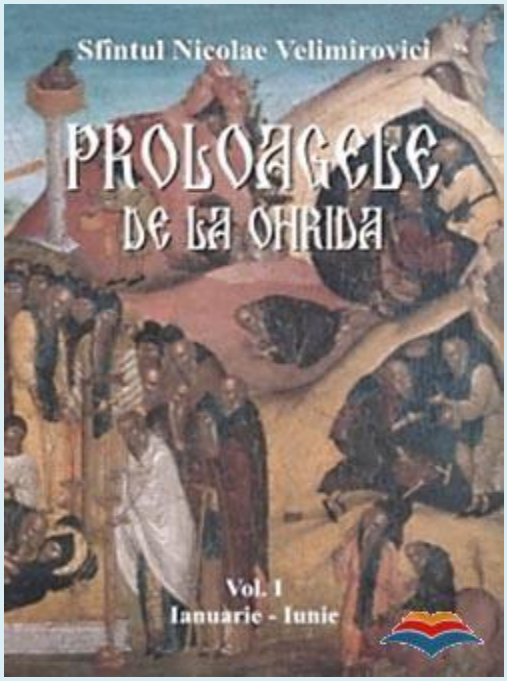

Emilia a fost maica Sfântului Vasile cel mare. Ea în tinereţile ei a dorit să se afierosească Domnului, dar părinţii au stăruit ca ea să se mărite.

Emilia a adus pe lume nouă copii, iar ea le-a insuflat tuturor copiilor ei într-o asemenea măsură duhul lui Hristos, încât cinci dintre ei au devenit sfinţi mari ai Bisericii: Vasile cel mare, Grigorie de Nyssa, Petru episcopul Sevastelor, Macrina şi Teosevia.

La adânci bătrâneţe Emilia a întemeiat o mânăstire de femei, întru care a vieţuit până la sfârşitul vieţii, alături de fiica ei, Macrina.

Prea cuvioasa Emilia s-a săvârşit în Domnul la anul 375, în opt zile ale lunii mai

Proloage de la Ohrida - Pomenirea Sfintei cuvioase Macrina (30 mai)

Această Sfântă Macrina a fost bunica Sfântului Vasile cel mare. Ea era vestită pentru marea ei înţelepciune, credinţă şi evlavie. Ea a fost uceniţa Sfântului Grigorie, făcătorul de minuni din Neocezareea.

În timpul domniei lui Diocleţian, Macrina şi-a lăsat casa şi împreună cu bărbatul ei Vasile s-au dus şi s-au ascuns în pustietăţi şi în codri. Proprietăţile lor au fost confiscate de păgânească stăpânire, dar Macrina şi cu bărbatul ei nu au regretat nimic. Lipsiţi de toate în afară de dragostea lor pentru Dumnezeu, ei şi-au făcut casă din pustietatea codrului, unde au vieţuit timp de şapte ani.

Prin dumnezeiasca purtare de grijă, din munte se pogorau la ei capre, care le asigurau lor hrană zilelor.

Ei amândoi au adormit cu pace în veacul al patrulea, după ce au trecut prin suferinţe mari pentru credinţa lor.

Sfânta Emilia, mama Sfântului ierarh Vasile cel mare, Capadocia, Turcia (1 ianuarie)

În prima zi a anului, când Biserica prăznuieşte pe marele ierarh al Bisericii, Sfântul Vasile cel mare, este pomenită în fiecare an, aproape neştiut de mulţi dintre noi, maica sa, Sfânta Emilia, al cărei nume se tâlcuieşte „gingăşie”.

Aceasta, încă din pruncie era deosebit de virtuoasă dorind a petrece restul vieţii sale în feciorie. Deşi orfană, pentru aleasa ei frumuseţe mulţi doreau a o avea soţie, însă dânsa rămânea neînduplecată. Însă începând a se teme că de nu se va căsători va ajunge pradă silniciei vreunuia dintre cei ce o doreau de soţie, se căsători cu înţeleptul şi bunul Vasile care era vestit dascăl de retorică şi mai presus de toate, creştin evlavios.

Dumnezeu binecuvântă această familie cu roadă bogată, căci alături de părinţi, Sfinţii Emilia şi Vasile, cinstiţi de Biserică, din cei 10 prunci ai lor, au fost slăviţi cu sfinţii:

- Sfântul ierarh Vasile cel mare:

- Sfântul ierarh Grigorie al Nyssei:

- Sfântul ierarh Petru al Sevastei:

- Sfânta Macrina, numită cea tânără:

- şi un alt fiu, Navcratie, care a îmbrăcat şi el haina monahală, trecând la Domnul la 27 de ani şi proslăvit mai apoi de Biserică.

Copiii au avut în părinţii lor pildă de virtute întru facerea de bine, a cărui vedere îi însufleţea să le urmeze lor.

Sfântul Vasilie a murit la puţin după naşterea celui de-al 10-lea prunc al lor care avea să devină Sfântul Petru, episcopul Savastei.

Sfânta Macrina, cea dintâi născută, a devenit ajutor de nădejde al mamei sale în creşterea acestui băiat. Căci Macrina rămăsese cu mama sa după neaşteptata plecare la cele veşnice a logodnicului ei. Ea stăruia a crede că logodnicul îi era încă viu în Hristos şi că trebuia să-i rămână pururea credincioasă. Astfel, îşi închină viaţa fecioriei, rugăciunii şi slujirii aproapelui.

Sfântul Grigorie al Nyssei descrie acest răstimp din viaţa mamei şi surorii lui: „Mama slujea nevoilor duhovniceşti ale fiicei, iar fiica lua asupra ei nevoile trupeşti ale mamei. De pildă, adeseori Macrina făcea cu mâinile ei pâinea pe care mama sa o mânca. Dar nu socotea că aceasta ar fi grija ei cea mai de căpetenie, căci credea că se cuvine celei ce trăieşte în feciorie să se îngrijească întâi de toate cu lucrurile sfinte. Însă în timpul cei mai rămânea, nu numai că făcea pâinea maicii sale, dar se îngrijea de toate celelalte treburi casnice laolaltă cu mama sa…”

Macrina ducea o viaţă curată şi neprihănită urmând poveţei mamei sale. Dar asemenea, prin purtarea sa, Macrina era pildă mamei sale, încât se întreceau una pe alta în nevoinţă, apropiindu-se astfel încet către nematerialnica şi desăvârşita vieţuire a monahilor. Mama şi fiica prinseră a preschimba moşia familiei lor într-o obşte monahicească pentru bărbaţi şi femei deopotrivă. Ele trăiau acolo fără osebire, în tovărăşie cu monahii ce le fuseseră slujitori.

Ajunsă la adânci bătrâneţi, Sfânta Emilia îşi chemă copiii la dânsa şi îşi puse mâinile pe Macrina şi pe Petru, care şedeau de o parte şi de alta, apoi strigă către Domnul:
- Ţie, Doamne, Îţi închin întâiul şi al zecelea rod al pântecelui meu. Întâiul rod este fiica mea cea întâi născută, iar al zecelea este fiul meu cel din urmă născut. După Legea lui Moise, primul şi al zecea dintre roade sunt aduse prinos şi închinate Ţie. Fie deci ca binecuvântarea Ta şi harul Tău să vină asupra acestui întâi rod al meu şi asupra celui de-al zecelea.

Sfânta Emilia îşi dădu cu pace sufletul în mâinile Domnului la 8 mai 375, fiind înmormântată lângă soţul ei, aşa cum dorise.

Aşa de încredinţată a fost Sfânta Macrina cea tânără de sfinţenia părinţilor săi şi de îndrăznirea lor înaintea lui Dumnezeu, încât pe patul de moarte îi aduse aminte fratelui ei, Sfântul Grigorie ale Nyssei:
- Ai ajuns vestit în cetăţi şi între noroade şi neamuri. Bisericile lui Hristos trimit după tine şi te poftesc să le ajuţi şi să le îndreptezi. Oare nu bagi de seamă harul? Dă mulţumire lui Dumnezeu, care cu rugăciunile părinţilor noştri, te-a înălţat pe aceste semeţe piscuri. Căci tu, prin tine însuţi, nu ai nici o putere.

Viaţa Sfintei Emilia pe scurt poate fi aflată în:

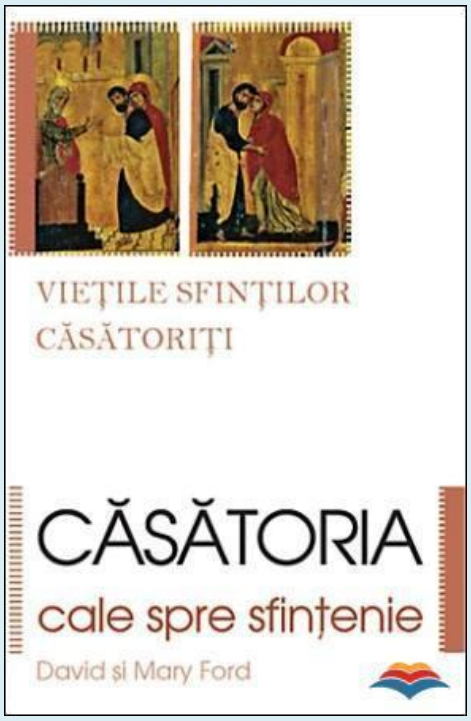

Sursa:
https://sfintisiicoane.wordpress.com/2012/01/01/sfanta-emilia-mama-sfantului-ierarh-vasile-cel-mare-capadocia-turcia-1-ianuarie/

Sfinţii Emilia şi Vasilie cel bătrân

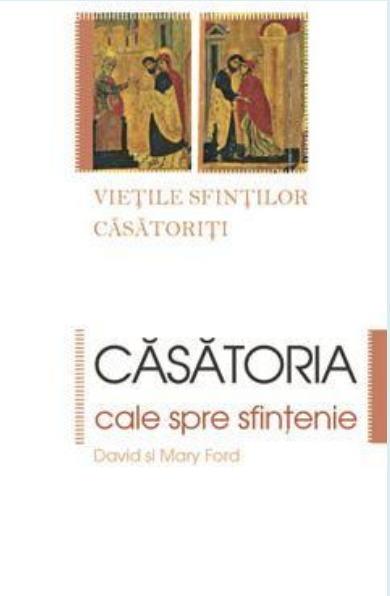

8 mai sau 30 mai
Cappadocia, sec. IV

Această vestită pereche a dat naştere la zece copii (dintre care nouă au ajuns la vârsta matură). Trei dintre ei - Sfântul Vasile cel mare, Sfântul Grigorie al Nyssei şi Sfântul Petru al Sevastei - au fost episcopi. Primii doi sunt între părinţii de frunte ai Bisericii, fiind doi dintre cei trei vestiţi părinţi cappadocieni.

Copilul lor cel mai mare, Sfânta Macrina cea tânără (19 iulie) a fost numită „învăţătoarea" de către fratele ei Grigorie, cel care i-a însemnat viaţa şi învăţătura în scrierea Viaţa Macrinei.

Un alt fiu, Navcratie, a fost călugăr, murind la vârsta de douăzeci şi şapte de ani într-un accident la pescuit. Şi el e pomenit ca sfânt (8 iunie).

Sfântul Grigorie Teologul (din Nazianz) a vorbit despre Sfinţii Emilia şi Vasile în cuvântul la îngroparea iubitului său prieten, fiul lor, Sfântul Vasile cel mare care a murit la 1 ianuarie 379.

Sfântul Grigorie exclamă: „Unirea părinţilor - părtaşi întru unimea virtuţii tot pe cât şi în unirea trupească - a fost deosebită în multe alte chipuri, precum dărnicia către săraci, primirea străinilor, curăţia sufletească ivită din înfrânare, dăruirea unei părţi din averile lor lui Dumnezeu…

Dar îmi pare că cel mai mare şi mai vestit semn deosebit al căsniciei lor a fost faptul de a fi avut asemenea copii minunaţi. Negreşit că basmele elinilor au pilde de părinţi cu mulţi copii sau cu copii minunaţi. Dar noi înşine am cunoscut această pereche, ale cărei însuşiri, chiar fără a ţine seama de faptul că erau părinţii unor astfel de copii, ar fi fost de ajuns pentru slăvita lor faimă. Şi tot aşa, măreţia copiilor lor, chiar fără propria lor strălucire întru virtute, i-ar fi făcut să întreacă pe toţi oamenii. Căci dacă unul sau doi din urmaşii lor ar fi fost oameni aleşi, am fi putut pune acest lucru pe seama firii lor; dar când toţi sunt deosebiţi, vrednicia şi lauda se cuvin în chip limpede celor care i-au crescut.

Aceasta se vădeşte prin blagoslovitul număr (de copii ai lor) care au fost preoţi şi fecioare (adică trăind ca nişte călugăriţe) şi prin aceia care, căsătorindu-se, nu au îngăduit ca vreun lucru din căsnicia lor să-i împiedice la aceeaşi faimă întru virtute".

Astfel că ei au făcut ca deosebirea dintre ei să ţină doar de starea căsătoriei şi nu de felul vieţuirii.

Cine nu l-a cunoscut pe Vasilie, părintele arhiepiscopului nostru, un nume măreţ pentru orişicine, ale cărui părinteşti rugăciuni era ascultate cum nu mai fuseseră ale nimănui altcuiva? Că pe toţi i-a întrecut în virtute şi numai fiul său l-a oprit a ţine locul cel mai de cinste.

Şi cine nu a cunoscut-o pe Emilia, care a fost chemată a fi la înălţimea numelui ei - ori mai curând a dovedit prin vieţuirea ei că era cu adevărat vrednică a purta acest nume? Căci ea cu dreptate a purtat acest nume ce însemnează gingăşie. Şi, în scurt grăind, era socotită a avea acelaşi loc între femei precum soţul ei între bărbaţi."

În Viaţa Macrinei, Sfântul Grigorie al Nyssei descrie cum a avut loc căsătoria părinţilor săi: „Maica noastră era deosebit de virtuoasă şi dorea a-şi păstra fecioria, petrecându-şi întru neprihănire întreaga viaţă. Dar era orfană, lipsită de amândoi părinţii, iar faima frumuseţii sale stârnise multor tineri dorinţa de a se însura cu ea. A început a se teme că, de nu se va mărita de bunăvoie cu unul dintre ei, ar putea ajunge pradă unei satanice silnicii şi răpită de vreunul dintre cei răniţi de frumuseţea ei. Deci a primit a se mărita cu cel ce avea o fire cu totul aleasă - cu Vasilie, tatăl nostru - ca să-l aibă ocrotitor al vieţii şi curăţiei sale".

S-a încredinţat că luase hotărârea cea bună căsătorindu-se cu Vasilie printr-o vedenie, pe care a avut-o chiar înainte de a da naştere primului copil. Spune Grigorie: „Când mama urma să nască pe întâiul ei născut, a văzut în vis cum ţinea în braţe

pruncul, o fetiţă. Apoi a văzut un bărbat strălucit care, după ce a strigat pe copilă Tecla, a rostit acel nume de trei ori. Apoi a pierit. De îndată ce s-a trezit, mama a şi născut copilul cu uşurinţă”.

Emilia n-a socotit că vedenia înseamnă că trebuie să-şi numească fiica Tecla - căci a numit-o Macrina, după vestita bunică a fetei, Sfânta Macrina cea bătrână (30 mai). Ci mai curând a socotit că visul însemna că fiica ei va fi ca marea Sfântă Tecla la fire - şi Macrina a ajuns într-adevăr o mare sfântă.

Soţul Emiliei, Vasile, era vestit în tot ţinutul său ca dascăl de retorică şi mai ales, ca un creştin virtuos.

Sfântul Grigorie cel Teologul spune că Sfântul Vasile cel mare a crescut „sub ascultarea marelui său părinte, recunoscut în acele zile în Pont ca dascăl de obşte întru virtute”. În continuare zice că, în tatăl său, Vasilie „avea acasă un model de virtute întru facerea de bine, a cărui vedere îl facea să strălucească încă din început. Aşa cum vedem mânjii şi viţeii zburdând pe lângă mamele lor încă din naştere, tot aşa şi el, alergând alături de tatăl său, vesel precum un mânz, nu a rămas mult în urmă în îndrăzneţele sale porniri către virtute. Ori am putea zice că, urmându-şi tatăl, el desena şi vădea semnele viitoarei frumuseţi a virtuţii sale, înscriind trăsăturile desăvârşirii înainte ca vremea desăvârşirii să sosească”.

Sfântul Vasilie a murit la scurt timp după naşterea celui de-al zecelea copil al lorfiu care avea să devină Sfântul Petru, episcopul Savastei. Macrina, cea dintâi născută, a devenit principalul ajutor al mamei sale în creşterea acestui băiat. Căci Macrina rămăsese cu mama sa dupa neaşteptata moarte a logodnicului ei. Ea stăruia a crede că logodnicul îi era încă viu în Hristos şi că trebuia să-i rămână pururea credincioasă. Astfel că s-a afierosit unei vieţi de feciorie, în rugăciune şi slujire.

Sfântul Grigorie al Nyssei descrie acest răstimp din viaţa mamei şi surorii lui: „Mama slujea nevoilor duhovniceşti ale fiicei, iar fiica lua asupra ei nevoile trupeşti ale mamei. De pildă, adeseori Macrina făcea cu mâinile ei pâinea pe care mama sa o mânca. Dar nu socotea că aceasta ar fi grija ei cea mai de căpetenie, căci credea că se cuvine celei ce trăieşte în feciorie să se îngrijească întâi de toate cu lucrurile sfinte. Însă în timpul cei mai rămânea, nu numai că făcea pâinea maicii sale, dar se îngrijea de toate celelalte treburi casnice laolaltă cu mama sa…”

Macrina ducea o viaţă curată şi neprihănită urmând poveţei mamei sale. Dar asemenea, prin purtarea sa, Macrina era pildă mamei sale, încât să poată lua la între-

cere cu fiica ei întru nevoinţă. Astfel, încetul cu încetul, ea îşi atrăgea maica către nematerialnica şi desăvârşita vieţuire a monahilor.”

Mamă şi fiică prinseră a preschimba moşia familiei lor într-o obşte monahicească pentru bărbaţi şi femei deopotrivă. Ele trăiau acolo fără osebire, în tovărăşie cu monahii ce le fuseseră slujitori.

Sfânta Emilia a ajuns la adânci bătrâneţi. Chiar înainte de a muri şi-a chemat copiii la ea şi şi-a pus mâinile pe Macrina şi pe Petru, care şedeau de o parte şi de alta. Apoi a strigat către Domnul: „Ţie Doamne îţi închin întâiul şi al zecelea rod al pântecelui meu. Întâiul rod este fiica mea cea întâi născută, iar al zecelea este fiul meu cel din urmă născut. După Legea lui Moise, primul şi al zecea dintre roade este adus prinos şi afierosit Ţie (cf. Deut 26,2; EX. 22,29; Num. 18,26). Fie deci ca sfinţirea Ta şi harul tău să vină asupra acestui întâi rod ale meu şi asupra celui de-al zecelea”.

Sfânta Emilia şi-a dat cu pace sufletul în mâinile Domnului la 8 mai 375. A fost înmormântată lângă soţul ei, aşa cum a lăsat.

Aşa de încredinţată a fost Sfânta Macrina cea tânără de sfinţenia părinţilor săi şi de îndrăznirea lor înaintea lui Dumnezeu, încât pe patul de moarte i-a adus aminte fratelui ei, Sfântul Grigorie ale Nyssei: „Ai ajuns vestit în cetăţi şi între noroade şi neamuri. Bisericile lui Hristos trimit după tine şi te poftesc să le ajuţi şi să le îndreptezi. Oare nu bagi de seamă harul? Dă mulţumire lui Dumnezeu care, cu rugăciunile părinţilor noştri, te-a înălţat pe aceste semeţe piscuri. Căci tu, prin tine însuţi, nu ai nici o putere”.

Din „Căsătoria , cale spre sfinţenie”
Ed. Sophia 2001

Viorica Văscu: Sfintele femei, modele de viață - Emilia, mama sfinților

Emilia din Cezareea Capadociei s-a născut în secolul al IV-lea d. Hristos, epoca de aur a creştinismului, într-o familie care a dat lumii nu mai puțin de 8 sfinți. Pe Sfânta Emilia o sărbătorim an de an în data de 8 mai.

Despre naşterea şi copilăria Emiliei nu se știu multe lucruri. Era deosebit de frumoasă iar, ajunsă la vârsta adolescenței, tot mai mulți o voiau de soție. Însă ea dorea să își petreacă viață ca fecioară închinată lui Hristos. A rămas orfană de mică de ambii părinți, tatăl ei fiind omorât pentru credința creștină, iar teama că la un moment dat avea să cadă pradă siluirii vreunui om răufăcător, acceptă propunerea tânărului, înţeleptului şi bunului Vasile, un vestit dascăl de retorică şi, mai presus de toate, creştin evlavios. Mama acestuia era Macrina, o uceniță a Sfântului Grigorie Taumaturgul, care avusese de suferit în timpul persecuţiilor lui Diocleţian (284-305).

Emilia și Vasile au dat naştere la zece copii, dintre care nouă au ajuns la vârsta matură. Foarte credincioasă, Sfânta Emilia și-a crescut copii în dragoste de Dumnezeu și Biserică. I-a învățat ce înseamnă rugăciunea și bunătatea, devenind astfel un adevărat model pentru toate mamele creștine.

Soacra Sfintei Emilia, după ce dăruiește nepoților sfaturi înțelepte, primite de la Sfântul Grigorie Taumaturgul, trece la cele veșnice. Ea va fi trecută în calendarul creștin ca Macrina cea bătrână, cu data de prăznuire la 30 mai.

Vasile, soțul Emiliei, a murit la scurt timp după naşterea celui de-al zecelea copil al lor. Este trecut și el în calendarul ortodox ca Vasile cel bătrân având data de prăznuire tot 30 mai.

Macrina, cea dintâi născută, a devenit principalul ajutor al mamei sale. Astfel, încetul cu încetul, Macrina şi mama ei, au început să trăiască o viață dedicată lui Dumnezeu. Au transformat moşia familiei lor într-o obşte monahală. Și-au eliberat toți slujitorii, însă o parte le-au rămas alături, îmbrățișând viața de asceză și slujire a apropelui.

Trei dintre băieții Emiliei au devenit părinţii de frunte ai Bisericii - Sfântul Vasile cel mare, Sfântul Grigorie al Nyssei şi Sfântul Petru al Sevastei.

Navcratie, un alt copil al Sfintei Emilia, a renunţat la cariera de retor și s-a retras în singurătate pentru a se ruga lui Dumnezeu. Locuia la o distanţă de trei zile de mers pe jos de mănăstirea mamei lui și purta de grijă oamenilor bolnavi şi săraci, oferindu-le hrana zilnică. La vârsta de 27 de ani, moare într-un accident și este pomenit în calendarul creștin la data de 8 iunie.

După moartea prematură a fiului, Sfânta Emilia şi-a petrecut restul anilor cu durere în suflet și în slujirea Domnului.

Macrina, fiica Emiliei, va deveni şi ea una dintre sfintele calendarului nostru cu numele de Macrina cea tânără și este pomenită în 19 iulie. A fost numită de fratele ei, Grigorie, „învăţătoarea”. Acesta i-a şi consemnat viaţa şi învăţătura în lucrarea „Viața Sfintei Macrina”. Cea de- a doua fiică a Emiliei este cunoscută ca Teosebia diaconița.

Sfânta Emilia a trecut la Domnul pe 8 mai 375 și a fost așezată alături de soțul și de fiul ei Navcratie, într-un paraclis aparţinând familiei, la Annesi.

Sfântul Vasile cel mare, despre mama sa, Sfânta Emilia, menționează următoarele: „Am păstrat în mine aceeaşi învăţătură pe care am primit-o de la răposata mea mamă şi de la bunica mea Macrina. Această credinţă n-am modificat-o nici mai târziu, când m-am mai maturizat, ci doar am adâncit-o, dar tot pe linia pe care mi-au transmis-o părinţii încă de la început. Ca şi sămânţa, care din mică se face mare prin creştere, dar în fiinţa ei rămâne aceeaşi şi soiul ei nu se schimbă, dar prin dezvoltare ea se desăvârşeşte, tot aşa înţeleg că şi învăţătura mea despre Dumnezeu s-a adâncit şi s-a desăvârşit pe măsură ce am crescut, încât cea de azi a luat locul celei de atunci, dar în fond e aceeaşi”.

Sursa:
https://radiorenasterea.ro/emilia-mama-sfintilor/

Atanasie I. Skarmoghiani - Femeile ce i-au născut - temelie a măreției Sfinților trei ierarhi

Îi mărim pe acești trei „uriași” ai duhului, dar rareori mintea noastră aleargă la acele persoane sfinte și pline de respect care i-au născut, i-au crescut și i-au dăruit din tot sufletul Bisericii lui Hristos. Femeile sfinte, învrednicite de Dumnezeu să devină mamele acestor mari bărbați au fost instrumentele divine prin care au dăruit Bisericii înțelepții ierarhi și învățători, purtători de Duh Sfânt. Taina măreției celor trei ierarhi se găsește în chip mărturisitor și în cele trei femei evlavioase, în mamele lor: Emilia, Nona și Antuza.

Foto: Pr. Silviu Cluci

Pe firmamentul duhovnicesc al Bisericii lui Hristos o poziție de excepție o dețin „cei trei mari luminători ai soarelui întreit al dumnezeirii”: Vasile cel mare, Grigorie Teologul și Ioan „cel îndumnezeit, cu Gura de Aur”. Acești trei ierarhi vor lumina pentru totdeauna neamul omenesc prin „faptele, cuvintele și dogmele” lor, dar vor și adăpa și răcori întreaga lume cu izvoarele de apă ale cunoștinței dumnezeiești adevărate, mărturisind despre Dumnezeu cel în Treime, ca niște „râuri aducătoare de miere ale înțelepciunii”. Sfânta noastră Biserică se laudă cu aceștia în Domnul, și îi așază înaintea credincioșilor creștini spre a le urma după putere. (...)

Pe acești dascăli ai lumii, care au împletit în chip minunat înțelepciunea lumii cu înțelepciunea de sus, cea după Dumnezeu, îi admiră veacurile, îi laudă poeții și

literații, filozofii și istoricii, iar creștinii evlavioși îi cinstesc, îi laudă și îi prea slăvesc în Domnul, pentru măreția lor neapusă.
Însă cui i se datorează această măreție, de unde au apărut atâtea biruințe, succese strălucitoare, izbânzi duhovnicești, atâta slavă și mărire? În primul rând datorită dobândirii harului atotputernic al Domnului, Dumnezeului și Mântuitorului nostru Iisus Hristos. Lui Dumnezeu, în care au crezut nezdruncinat, se datorează întâi de toate și în principal toate izbânzile lor, dar și luptelor și marilor osteneli personale. Dar și un alt factor uman a ajutat îndeosebi la formarea lor: contribuția însemnată a mamelor lor evlavioase și virtuoase.

Desigur că admirăm aceste „râuri curgătoare de miere ale înțelepciunii", dar ne amintim mai puțin de izvoarele pământești din care aceste râuri au izvorât. Îi mărim pe acești trei „uriași" ai duhului, dar rareori mintea noastră aleargă la acele persoane sfinte și pline de respect care i-au născut, i-au crescut și i-au dăruit din tot sufletul Bisericii lui Hristos. Femeile sfinte, învrednicite de Dumnezeu să devină mamele acestor mari bărbați au fost instrumentele divine prin care au dăruit Bisericii înțelepții ierarhi și învățători, purtători de Duh Sfânt.

Taina măreției celor trei ierarhi se găsește în chip mărturisitor și în cele trei femei evlavioase, în mamele lor: Emilia, Nona și Antuza. Și adevărul acesta l-au propovăduit „cu propria gură" acești îngeri pământești, locuitori ai cerului, și l-au consemnat în scrierile lor, ca neamurile care vor urma să afle despre puterea mare și înălțătoare pe care o are lucrătorul cel împreună cu Dumnezeu, care se numește Mama. (...)

Mamele vestite ale celor trei ierarhi au înțeles marea lor misiune, și tocmai de aceea s-au nevoit, s-au ostenit și s-au dăruit într-o mare măsură lucrării materne de a-i forma pe copiii lor „în învățătura și mustrarea Domnului", arătându-i pe aceștia învățați ai vremii și sfinți ai Bisericii.

(Atanasie I. Skarmoghiani, Mamele eroine ale Sfintilor trei ierarhi, Editura Egumenița, Galați, 2012, pp. 9-13)

Atanasie I. Skarmoghiani - Copiii sunt răsplata lui Dumnezeu pentru părinți

Naşterea de copii este binecuvântarea specială a lui Dumnezeu, aşa cum ne va spune Sfânta Scriptură: „Te va iubi, te va binecuvânta, te va înmulți şi va binecuvânta rodul pântecelui tău” (Deuteronom 7, 13).

Foto: Oana Nechifor

Sfânta Emilia a fost mamă a patru băieți şi a cinci fete. În fiecare zi, în casa ei o înconjurau nouă copii, nouă îngeri pământești. Şi pentru această comoară dăruită de Dumnezeu, Emilia se bucura şi se desfăta mult. Ei erau „moştenirea Domnului” pe care le-o dăruise iubirea părintească a lui Dumnezeu, aşa cum spune psalmistul inspirat de Duhul Sfânt: „Iată, fiii sunt moştenirea Domnului, răsplata rodului pântecelui” (Psalmul 126, 3).

Iată care este moştenirea prețioasă şi darul cel mai valoros pe care Dumnezeu îl face celor iubiți ai Săi. Acesta îl reprezintă fiii şi nepoții. Copiii sunt răsplata dreptului, care lăstăresc ca roadele binecuvântate din pântecele matern.

Copiii reprezintă moştenirea şi răsplata lui Dumnezeu față de părinți. Naşterea de copii este binecuvântarea lui Dumnezeu specială, aşa cum ne va spune Sfânta Scriptură: „Te va iubi, te va binecuvânta, te va înmulți şi va binecuvânta rodul pântecelui tău” (Deuteronom 7, 13). Domnul Dumnezeu a făgăduit că te va iubi şi te va binecuvânta, că te va înmulți şi îi va binecuvânta pe copii, pe urmaşii săi.

(Atanasie I. Skarmoghiani, Mamele creștine ale Sfinților trei ierarhi, traducere de Pr. Victor Manolache, Editura Egumenița, Galați, 2012, pp. 13-14)

Atanasie I. Skarmoghiani - Care este cea mai mare responsabilitate a mamei față de copil?

Mamele sunt datoare nu doar să-i hrănească pe copiii lor și să-i educe în duhul științei lumii, ci înainte de toate să-i formeze moral. Studiile universitare și limbile străine, muzica și diplomele cu siguranță că sunt bune, însă educația sufletului este indispensabilă pentru formarea caracterului.

Foto: Oana Nechifor

Părinții creștini, Vasile și Emilia, sunt o pildă tuturor părinților în educația morală a copiilor lor, percepută ca o îndatorire importantă. În mod special mama Emilia și bunica Macrina le cheamă pe toate mamele să se îngrijească de creșterea copiilor „întru învățătura și mustrarea Domnului”, pentru că educația creștină cultivă și mântuiește sufletele oamenilor.

De aceea sunt datoare nu doar să-i hrănească pe copiii lor și să-i educe în duhul științei lumii, ci înainte de toate să-i formeze moral. Pentru că oricâte cunoștințe ar dobândi, nu le sunt de folos dacă se arată lipsiți de înțelepciunea cea de la Dumnezeu. Studiile universitare și limbile străine, muzica și diplomele cu siguranță că sunt bune, însă educația sufletului este indispensabilă pentru formarea caracterului.

Acesta este adevărul despre care trebuie să țină seama orice mamă, căci, așa cum spune Sfântul Ioan Gură de Aur, „pe mamă n-o face nașterea, ci creșterea cea bu-

nă”. Datoria mamei nu este doar a aduce copii pe lume, ci și de a se îngriji de educația morală a copiilor ei.

(Atanasie I. Skarmoghiani, Mamele creștine ale Sfinților trei ierarhi, traducere de Pr. Victor Manolache, Editura Egumenița, Galați, 2012, pp. 13-14)

Atanasie I. Skarmoghiani - Sfânta Emilia, mama Sfântului Vasile cel mare - model și mângâiere pentru mamele îndurerate

În toate necazurile, ca și în multele strâmtorări, Emilia s-a arătat o femeie vitează, o eroină adevărată. Toate mamele îndurerate ar trebui s-o urmeze, ca să nu deznădăjduiască în necazurile lor. Întotdeauna să se lupte cu ajutorul lui Dumnezeu, și vor birui durerea. Astfel vor da neapărat mărturie că mama este „cea mai mare eroină a istoriei”.

Nu există om sau familie care să nu treacă prin durere și încercări. Suferința este moștenirea noastră comună. Și drepții vor întâmpina necazuri și amărăciuni multe în viața lor, ca și evlavioasa Emilia, care a suferit mult. Multe valuri au izbit corabia vieții ei de familie. Să urmărim câteva dintre acestea.

Prima suferință a constat în faptul că a rămas orfană de tânără, înainte de căsătorie a trăit experiența amară a vieții fără părinți, așa cum mărturisește propriul ei fiu: „A rămas orfană de ambii părinți”. Era a cincea fată din familie, neocrotită de nimeni. Dar această stare amară a înfruntat-o cu credința în Dumnezeu, în Părintele ceresc. Emilia a crezut că se găsește sub ocrotirea Domnului și pe credința aceasta și-a zidit nădejdea că vor veni zile mai bune, așa cum le dorea inima ei tânără.

După aceea, ca mamă, a fost mult încercată prin îmbolnăvirea fiului ei, Vasile. Acesta s-a îmbolnăvit grav de la o vârstă mică și era gata să moară. Și Emilia s-a rugat cu credință lui Dumnezeu ca să-i dăruiască sănătate. Rugăciunile acesteia și ale soțului ei au fost ascultate și minunea s-a întâmplat.

Fiul lor Grigorie povestește minunea aceasta și spune că în timp ce fratele lor Vasile era bolnav de moarte, tatăl lor l-a văzut în vis pe Domnul, care S-a apropiat și i-a adresat aceleași cuvinte ca și dregătorului de la curtea împărătească a lui Irod: „Mergi, fiul tău trăiește" (loan 4, 50). Tatăl, având credință asemănătoare cu cea a dregătorului „a primit același rod al credinței lui, a primit salvarea copilului său, pe care i-a oferit-o iubirea de oameni a lui Dumnezeu".

Mama îndurerată s-a bucurat mult de vindecarea minunată a lui Vasile, și L-a prea slăvit pe Dumnezeu, dar acesta însă a rămas sensibil.

Însuși fiul ei, Vasile cel iubit, scrie despre desele și diferitele lui boli. Episcopilor de pe malurile Pontului le scria că „boala trupului meu, despre care cu siguranță nu știți că mă însoțește din anii copilăriei până la vârsta bătrâneților mele, m-a împiedicat să vin aproape de voi". Dar a suferit și de alte boli care l-au condus la îmbătrânire timpurie și la moarte în jurul vârstei de 49 ani. Vasile a fost chinuit de mic și compătimit de mama sa iubitoare. Într-adevăr, cât de mult suferă și se chinuiește o mamă când are copilul bolnav vreme îndelungată, și mai ales când copilul ei are o mulțime de harisme.

Moartea a venit însă și l-a luat devreme și pe unul dintre cei 10 copii. Băiețelul a fugit din brațele ei, îngerașul a plecat la ceruri. Emilia și-a liniștit durerea inimii doar prin credința și nădejdea că într-o zi îl va întâlni acolo.

Corabia familiei a fost zdruncinată cumplit de un alt talaz, mai puternic, la care nu se așteptau așa de repede. Este vorba despre moartea iubitului ei soț în jurul anilor 348-349 d.Hr., după ce s-a născut al cincilea băiat și cel de-al zecelea copil al familiei, Petru.

„Acesta a fost ultimul vlăstar al părinților, care a fost numit fiu și orfan totodată, pentru că atunci când a văzut lumina zilei, tatăl a murit". Ocrotitorul familiei a trecut în cealaltă viață și credincioasa Emilia a plâns ca om pe soțul ei, dar L-a prea slăvit și pe Dumnezeu, și Acestuia, ca unui Părinte ceresc s-a încredințat pe sine și familia ei numerosă.

Ca mamă văduvă a luat hotărârea să se lupte cu ajutorul lui Dumnezeu, să-i crească, să-i dea la studii și să-i căpătuiască pe cei nouă copii orfani, pe care fericitul soț îi lăsase aproape pe toți la vârste mici.

În toate aceste furtuni ale necazurilor, ca și în multe alte strâmtorări, Emilia s-a arătat o femeie vitează, o eroină adevărată. Toate mamele îndurerate ar trebui s-o urmeze, ca să nu deznădăjduiască în necazurile lor. Întotdeauna să se lupte cu ajutorul lui Dumnezeu, și vor birui durerea. Astfel vor da neapărat mărturie că mama este „cea mai mare eroină a istoriei”.

(Atanasie I. Skarmoghiani, Mamele eroine ale Sfintilor trei ierarhi, Editura Egumenița, Galați, 2012, pp. 45-49)

Sfântul Grigorie Teologul - Poem la îngroparea Sfintei Emilia, mama Sfântului Vasile cel mare

Oare murit-a Emilia, cea cu mulți fii?
Putut-a și ea să plece în veșnicii?
Ce dăruit-a lumină și viață atâtor copii?
Unii-nsoțiți prin nuntă cu cununii
Iar alții prin făgăduință în călugării.

Priviți pe Emilia, cea cu mulți și buni fii
Luați seama la număr, la felul lor de-a fi!
Cea unică, nobilă, cu mari bogății
Dăruită lui Hristos pe vecii!

Nu spun cuvinte și măreții
Căci rădăcin-adâncă a acestei obârșii
Este răsplata cuvenită sfintei evlavii.

O, tu, cea mai nobilă dintre făclii
Cinstea copiiilor tăi pe veci va dăinui!

***

Sfântul Vasile cel mare, despre mama sa, Emilia: „Am păstrat în mine aceeaşi învăţătură pe care am primit-o de la răposata mea mamă şi de la bunica mea Macrina. Această credinţă n-am modificat-o nici mai târziu, când m-am mai maturizat, ci doar am adâncit-o, dar tot pe linia pe care mi-au transmis-o părinţii încă de la început. Ca şi sămânţa, care din mică se face mare prin creştere, dar în fiinţa ei rămâne aceeaşi şi soiul ei nu se schimbă, dar prin dezvoltare ea se desăvârşeşte, tot aşa înţeleg că şi învăţătura mea despre Dumnezeu s-a adâncit şi s-a desăvârşit pe măsură ce am crescut, încât cea de azi a luat locul celei de atunci, dar în fond e aceeaşi”.

© Atanasie I. Skarmoghiani, Mamele eroine ale Sfinților trei Ierarhi: Emilia, Nona și Antuza, trad. Pr Victor Manolache, Ed. Egumenița, 2012, pp. 90-91, apud Sfântul Grigorie Teologul, Necrologul 34 la înmormântarea Emiliei, mama Sfântului Vasile cel mare, Migne P.G. 38, 37-38.

Sursa:
https://ovidiunacu.wordpress.com/2020/09/01/sf-grigorie-teologul-poem-la-ingroparea-sf-emilia-mama-sf-vasile-cel-mare/#more-1691

Ovidiu Sferlea - Emilia sau Emmelia, cum o chema de fapt pe mama Sfântului Vasile cel mare?

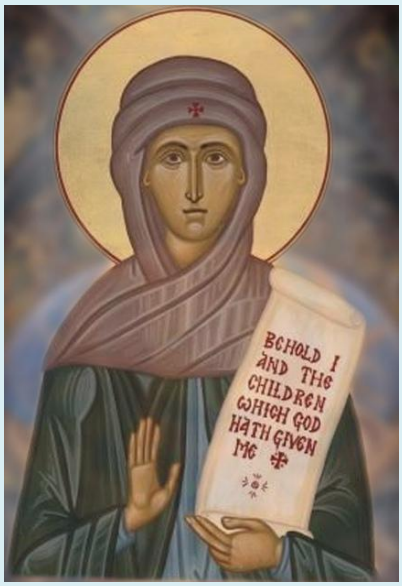

Această scurtă cercetare [1] îşi propune să aducă o contribuţie la restabilirea variantei corecte a numelui mamei Sfântului Vasile cel mare în cultura noastră teologică. O trecere în revistă a manualelor de Patrologie şi a bibliografiei patristice româneşti arată opţiunea cvasi-generală pentru „Emilia”.

Sursele patristice şi bizantine atestă însă fără dubiu că forma originală era „Emmelia”. Un excurs etimologic indică faptul că cele două nume nu au în comun decât o similitudine înşelătoare.

În încheiere, încerc să arăt pe scurt felul în care „Emilia” s-a impus la noi în detrimentul variantei corecte „Emmelia” şi, de asemenea, sugerez câteva posibile explicaţii.

Într-un bine venit studiu recent despre biografia Sfântului Vasile cel mare şi a familiei sale, aşa cum sunt acestea reflectate în corespondenţa sa, prof. Emilian Popescu îşi motiva demersul prin a observa că „anumite aspecte din biografia Sfântului Vasile cel mare şi a familiei sale nu sunt cunoscute după cuviinţă şi ca atare prezentate în lucrările de patrologie şi în unele studii prea schematic şi chiar cu greşeli”.

---

[1] *Calitatea acestui text a avut mult de câştigat din observaţiile şi sugestiile pe care le-am primit cu generozitate de la Adrian Muraru. Îmi face plăcere să-i adresez aici cele mai cordiale mulţumiri.*

Departe de a fi prezumţioasă, această observaţie nu poate fi decât împărtăşită, şi este de salutat faptul că, în urma citirii atente a surselor vechi, studiul aduce rectificări importante cu privire la numărul de copii ai familiei sau la locul naşterii Sfântului Vasile, ba chiar încearcă lămurirea unor aspecte mai puţin discutate de obicei, sugerând, de pildă, că numele doicii sale era Paladia. Totuşi, în privinţa mamei sfântului nu regăsim un efort similar, prof. Emilian Popescu asumând că ea se numea „Emilia” [2].
În legătură cu acest amănunt aş vrea să aduc în cele ce urmează o modestă contribuţie, în completarea studiului întreprins de prof. Em. Popescu.

Întâi de toate, trebuie să spunem că, în toată istoria consemnată a Bisericii, sunt puţine familiile, dacă există vreuna, care se pot compara cu cea din care provenea marele ierarh al Cezareei Capadociei. Aceasta dacă luăm în considerare doar numărul membrilor săi care au jucat un rol de seamă în veacul al IV-lea sau influenţa lor asupra posterităţii.

Dintre cei nouă copii ai familiei, patru vor rămâne în memoria Bisericii ca sfinţi. Trei dintre ei vor ajunge episcopi: Vasile în Cezareea, Grigorie în Nyssa, iar Petru în Sebasta. Este de prisos să mai amintim contribuţia de excepţie a primilor doi la dezbaterea teologică post-niceeană, la întemeierea monahismului şi a unor aşezăminte filantropice în Capadocia şi Pont sau la istoria spiritualităţii creştine.

Tatăl lor, Vasile, avea o ascendenţă nobilă şi era retor în Neocezareea. Bunica pe linie paternă, Macrina (cea bătrână), mărturisise credinţa împreună cu soţul ei în timpul persecuţiei lui Maximin Daia (c.306-313) şi primise creştinismul prin propovăduirea Sfântului Grigorie Taumaturgul, ucenic al lui Origen şi apostolul Pontului.

Sora cea mare a Sfântului Vasile, Macrina (cea tânără), va avea o mare înrâurire asupra sa şi asupra lui Grigorie, acesta din urmă scriindu-i, în semn de recunoştinţă, şi hagiografia. Macrina este de asemenea personajul principal al dialogului Despre suflet şi Înviere, o replică creştină la dialogul platonician Phaidon, în care episcopul Nyssei ne spune că redă ultima convorbire avută cu sora sa pe patul de moarte. Din acest motiv, unii istorici consideră nu fără îndreptăţire că valoarea de adevăr a mărturiei Sfântului Grigorie nu este suprimată de convenţia literară alea-

---

[2] *Emilian Popescu, „Sfântul Vasile cel mare despre sine şi familie în scrisorile sale”, în: Studia Basiliana, Em. Popescu, Adrian Marinescu (eds.), vol. III, Editura Basilica a Patriarhiei Române, Bucureşti, 2009, p. 12, respectiv pp. 13-16 şi passim pentru „Emilia”. StTeol 4/2013, pp. 69-78*

să, şi, în consecinţă, nu ezită să o citeze pe Sfânta Macrina prin intermediul acestui dialog, socotind-o „cel de al patrulea Capadocian” [3].
Între toate aceste personalităţi, mama pare să fi rămas însă o prezenţă discretă. În orice caz, dacă avem curiozitatea de a-i afla numele, vom căuta în van să ne lămurim în scrierile celor doi mari autori ai familiei, Vasile şi Grigorie.

Lucrul este oarecum surprinzător, întrucât informaţiile autobiografice nu lipsesc la nici unul, dar mai ales la Sfântul Vasile [4]. Şi totuşi. ***Aşadar, ce nume purta mama celor doi părinţi capadocieni, cinstită şi ea ca sfântă de Biserică?***

Manualele de patrologie şi bibliografia patristică românească

Există, desigur răspunsul pe care-l ştim cu toţii, fiindcă l-am aflat din manualele noastre de Patrologie: „Emilia” [5]. Aceeaşi variantă se întâlneşte în calendar (8 mai), în Vieţile Sfinţilor [6] şi Minei (1 ianuarie). Dar un lucru care ar trebui să ne dea de gândit imediat este sonoritatea latină a acestui nume. Chiar dacă Pontul, locul de proveniență al familiei, era în epocă parte a Imperiului roman, ar fi fost

---

[3] *De exemplu, Jaroslav Pelikan, Christianity and Classical Culture. The Metamorphosis of Natural Theology in the Christian Encounter with Hellenism, Yale University Press, New Haven, 1993, pp. 8-9 şi passim. În acelaşi spirit, diac. Ioan I. ICĂ jr, „Prefaţă” la Sfântul Ioan Gură de Aur, Scrisori din exil, Deisis, Sibiu, 2003, p. 13; Andrew Louth, „Hagiography”, în: Cambridge History of Early Christian Literature, F. Young, L. Ayres, A. Louth (eds.), Cambridge University Press, Cambridge, 2004, p. 360, şi de asemenea monografia mai recentă a A.M. Silvas, Macrina the Younger, Philosopher of God, Brepols, Turnhout, 2008.*

[4] *Sfântul Vasile îşi evocă uneori mama cu veneraţie, dar nu-i pomeneşte niciodată numele. A se vedea, de pildă, Ep. 223,3 (Ed. Y. Courtonne, Les Belles Lettres, Paris, 1966, t. III). Bunica sa, Macrina, este în schimb numită de cel puţin două ori: în aceeaşi Ep. 223,3. şi în Ep. 204, 6. De precizat că aceeaşi omisiune poate fi constatată la Sfântul Grigorie de Nyssa.*

[5] *De pildă, Pr. I.G. Coman, Patrologie, Manual pentru institutele teologice, Ed. Institutului Biblic şi de Misiune al Bisericii Ortodoxe Române, Bucureşti, 1956, p. 163: „Mama sa se numea Emilia”; în ediţia de la Dervent a acestei Patrologii (2000), informaţia apare fără modificări la p. 111: „Mama sa se numea Emilia”; Pr. C.I. Băjău, Patrologie, s.n., Craiova, 2002, p.162: „tatăl său era magistratul Vasile, iar mama sa era Emilia”; Arhid. C. Voicu, Pr. N. Dumitraşcu, Patrologie. Manual pentru seminariile teologice, Ed. Institutului Biblic şi de Misiune al Bisericii Ortodoxe Române, Bucureşti, 2004, p. 154: mama Sfântului Vasile „se numea Emilia”; aceeaşi variantă în secţiunea rezervată vieţii Sfântului Grigorie de Nyssa, p. 166; Arhid. C. Voicu, Patrologie, vol. II, Editura Basilica a Patriarhiei Române, Bucureşti, 2009, p. 176: „Mama sa, Emilia, ...”.*

[6] *De pildă, Vieţile Sfinţilor pe Ianuarie, Arhim. I. Bălan (ed.), s.n., Sihăstria, 2005, p. 14: „tatăl său se numea Vasile, iar mama sa - Emilia” sau N. Ţucra, Din Vieţile Sfinţilor, Oradea, 2002, p. 148: „... părinţii lui fiind Vasile şi Emilia”.*

totuşi neobişnuit ca o femeie nobilă dintr-un spaţiu elenofon să primească acest nume. Abia dacă mai trebuie reamintită lipsa de entuziasm a grecilor în a împrumuta ceva din cultura şi tradiţiile romane, pe care le-au considerat întotdeauna inferioare celor proprii.

În faţa consensului manualelor de referinţă, nu este de mirare că aceeaşi variantă („Emilia") se întâlneşte pe scară largă şi în bibliografia patristică românească.

De pildă, un articol din 1979 despre viaţa Sfântului Vasile, scris de pr. prof. Viorel Ioniţă, ne oferă în numai o frază două informaţii adesea vehiculate, dar prea puţin verificate.

Ni se spune astfel că Vasile *„s-a născut la anul 329, în Cezareea Capadociei, din familia magistratului Vasile şi a soţiei sale, Emilia"* [7]. Este sigur faptul că Vasile a studiat la Cezareea Capadociei, însă este mult mai puţin sigur că s-ar fi şi născut acolo [8].

În ce priveşte numele mamei sale, deşi autorul citează Panegiricul în cinstea marelui Vasile scris de Sfântul Grigorie de Nazianz, unde figurează informaţia cu pricina, varianta reţinută este „Emilia".

Pentru textul Panegiricului se trimite atât la o ediţie critică apărută la Paris în 1908, cât şi la traducerea românească a Pr. Nicolae Donos. „Emilia" este, de altfel, opţiunea cvasi-totalităţii studiilor, volumelor colective sau monografiilor pe care le-am putut consulta [9], opţiune care s-a perpetuat până astăzi şi este probabil să aibă încă zile bune înainte.

---

[7] *Pr. Viorel Ioniţă , „Viaţa şi activitatea Sfântului Vasile cel mare", în: Ortodoxia, XXI (1979), 1, p. 16: Vasile „s-a născut la anul 329, în Cezareea Capadociei, din familia magistratului Vasile şi a soţiei sale, Emilia".*

[8] *A se vedea studiul prof. Em. Popescu, „Sfântul Vasile cel mare despre sine …".*

[9] *Vezi, de pildă, † Teoctist, arhiepiscopul Iaşilor şi Mitropolitul Moldovei, „Sfântul Vasile cel mare în evlavia credincioşilor ortodocşi români", în: Mitropolia Moldovei şi Sucevei, LV (1979) , 1-2, p. 71: Vasile era „fiul bine credinciosului părinte Vasile şi Emilia"; Pr. M. Corugă, „Sfântul Vasile cel mare. La 1600 de ani de la trecerea sa la cele veşnice", în: Mitropolia Moldovei şi Sucevei, LV (1979), 1-2, p. 95: „Mama sa, Emilia, era o creştină pioasă …"; Pr. D. Fecioru, „Studiu introductiv", în: Sfântul Vasile cel mare, Scrieri I, coll. Părinţi şi scriitori bisericeşti 17, Ed. Institutului Biblic şi de Misiune al Bisericii Ortodoxe Române, Bucureşti, 1987, p. 8: tatăl Sfântului Vasile „s-a căsătorit cu o tânără orfană, Emilia"; Pr. M.M. Branişte, „Sfânta Macrina, sora marelui Vasile", în: Mitropolia Banatului, XXXIX (1989), 4-6, p. 23: „Părinţii Macrinei, Vasile şi Emilia, …"; † Nicolae Corneanu, Patristica mirabilia. Pagini din literatura primelor veacuri creştine, Polirom, Iaşi, 32001, p. 103: „… Emilia, mama lui Vasile".*

Verificând cu atenţie, am reuşit totuşi să identific două notabile excepţii. Astfel, într-un articol publicat 1955 în Studii Teologice, Pr. I.G. Coman afirma că părinţii Sfântului Vasile au fost „Vasile retorul şi Emelia” [10]. Aceluiaşi savant patrolog îi aparţine un studiu despre „personalitatea Sfântului Vasile”, publicat în anul 1980 în volumul jubiliar editat pentru a marca 1600 de ani de la trecerea în veşnicie a episcopului Cezareei Capadociei. Aflăm din nou că mama Sfântului Vasile se numea „Emmelia” şi că „era fiică de martir”[11].

În aceeaşi linie, părintele arhid. Ioan I. Ică jr relata mai recent în Prefaţa la Scrisorile din exil ale Sfântului Ioan Gură de Aur că Sfânta Macrina (cea mică) „îşi va duce mama, Emmelia, în comunitatea ascetică feminină condusă de ea pe proprietatea familiei din Capadocia” [12].

Dar, în mijlocul unui consens atât de general, aceste excepţii nu au reuşit să se impună sau să provoace o revizitare a izvoarelor. Chiar mai mult, să remarcăm faptul surprinzător că în manualul de Patrologie al pr. I.G. Coman deja citat şi apărut numai un an mai târziu decât articolul din 1955 figurează varianta „Emilia” [13]. Să bănuim o scăpare din partea maestrului? Să fi precumpănit dorinţa de a se alinia variantei care părea deja consacrată? Să fi fost vorba despre o îndreptare făcută la editare de către altcineva? Greu de spus.

În orice caz, aşa s-a întâmplat în volumul omagial închinat Sfântului Vasile cel mare şi tipărit în 2009. Editorii au considerat că articolul din 1955 merită să figureze în această antologie, însă şi au îngăduit libertatea de a diortosi tacit varianta iniţială

De remarcat că † Nicolae Corneanu citează (p. 104, n. 209) articolul Pr. I.G. Coman din 1955, în care figurează varianta corectă „Emelia”, însă reţine totuşi „Emilia”. A se vedea, de asemenea, Pr. N. Dorneanu, „Viaţa şi opera Sfântului Vasile cel mare, Model de slujire pentru lucrarea misionară şi pastorală a preoţilor”, în: Theologia Pontica, II (2009), 2-4, p. 13: „Tatăl, Vasile, şi mama, Emilia, …”; Arhim. Şt. Guşă, „Monahismul la Sfântul Vasile cel mare”, în: Theologia Pontica, II (2009), 2-4, p. 92: „…mama sa, pe nume Emilia, …”; Arhim. V. Miron, „Rolul Sfântului Vasile cel mare în istoria cultului creştin”, în: Theologia Pontica, II (2009), 2-4, p. 141: „… mama sa virtuoasă, Sfânta Emilia, …”; Ierom. A. Corbu, „Cuvânt lămuritor” la Sfântul Grigorie de Nyssa, Omilii la praznice împărăteşti, trad. din greaca veche şi note de Ierom. Agapie Corbu, Editura Sfântul Nectarie, Arad, 2010, p. 9: „… mama, Sfânta Emilia, …”.

[10] *Pr. I.G. Coman, „Studiile universitare ale Părinţilor Capadocieni”, în: Studii Teologice, Seria a II-a, VII (1955), 9-10, p. 534.*

[11] *Pr. I.G. Coman, „Personalitatea Sfântului Vasile cel mare. Profil istoric şi spiritual”, în: Sfântul Vasile cel mare, Închinare la 1600 de ani de la săvârşirea sa, Ed. Institutului Biblic şi de Misiune al Bisericii Ortodoxe Române, Bucureşti, 1980, pp. 25-26.*

[12] *În Ioan Gură de Aur, Scrisori din exil ..., p. 13.*

[13] *Vezi supra, n. 5.*

a numelui mamei Sfântului Vasile, care revine astfel la „Emilia” [14]. Aceiaşi editori nu s-au mai dovedit însă la fel de meticuloşi în acelaşi volum cu studiul pr. Coman din 1980: l-au reprodus, dar au uitat să „îndrepte” varianta originală, care printr-o fericită scăpare, a rămas astfel „Emmelia” [15].

Sursele patristice şi bizantine

Avem deci două variante ale numelui mamei Sfântului Vasile, „Emilia”, respectiv „Em(m)elia”. Pentru a ne edifica şi a tranşa care dintre ele este mai aproape de adevăr, nu ne rămâne decât să apelăm la sursele patristice. Or singura sursă din veacul al IV-lea care ne oferă această informaţie este Panegiricul în cinstea marelui Vasile scris de Sfântul Grigorie de Nazianz. Secţiunea relevantă este cea de-a zecea, unde putem citi: «Cine nu-l ştie deci pe tatăl său, Vasile, un nume mare în ochii tuturor, căruia ca nimănui altcuiva dintre oameni, ca să nu spun singurului, împlinitu-i-s-a rugăciunea de părinte? Într-adevăr, pe toţi covârşindu-i în virtute, numai de fiul său este împiedicat să aibă-ntâietatea. Cine n-o ştie pe Emmelia, cea care mai înainte a fost numită chiar ceea ce s-a dovedit a fi şi care s-a dovedit a fi întocmai ceea ce a fost numită mai înainte, fiindcă pe drept cuvânt a purtat numele armoniei, ea care, dacă trebuie pe scurt s-o spun, s-a arătat între femei întocmai ce a fost acela între bărbaţi? [16]»

Aşadar, potrivit Sfântului Grigorie de Nazianz, pe mama Sfântului Vasile o chema Emmelia. Această informaţie ne-a parvenit, de asemenea, prin intermediul a două surse bizantine.

- ⇨ *Prima este Sinaxarul pe luna ianuarie, alcătuit în sec. Al X-lea. În textul care corespunde zilei de 1 ianuarie, citim: «Din partea tatălui, care se numea şi el Vasile, sfântul se trăgea din Pont, iar după mamă, pe care o chema Emmelia, era capadocian» [17].*

---

[14] *Studia Basiliana, vol. II, p. 509. Varianta „Emilia” apare în acelaşi volum şi la pp. 306 şi 393; de asemenea în vol. III, pp. 13, 21, 26, 85 şi 86. Din păcate, la vol. I nu există Index.*

[15] *Studia Basiliana, vol. I, p. 31.*

[16] *Sfântul Grigorie de Nazianz, Funebris oratio in laudem Basilii Magni, 10,1, ed. F. Boulenger, Éditions Picard, Paris, 1902: «Τίς οὐκ οἶδε τὸν τούτου πατέρα, Βασίλειον, τὸ μέγα παρὰ πᾶσιν ὄνομα, ὃς πατρικῆς εὐχῆς ἔτυχεν ἵνα μὴ λέγω μόνος, εἴπερ τις ἀνθρώπων; Παντὸς γὰρ κρατῶν ἀρετῆ, παρὰ τοῦ παιδὸς κολύεται μόνου τὸ πρωτεῖον ἔχειν. Τίς Ἐμμελίαν, τὴν ὅπερ ἐγένετο προκληθεῖσαν ἢ γενομένην ὃ προεκλήθη, τὴν τῆς ἐμμελείας ὄντως φερώνυμον, ἢ τοῦτο ἐν γυναιξὶν ὤφθη, εἰ δεῖ συντόμως εἰπεῖν, ὅπερ ἐν ἀνδράσιν ἐκεῖνος».*

[17] *Synaxarium Ecclesiae Constantinopoleos: Synaxarium mensis Januarius I, 2, 12-16, ed. H. Delehaye, Société des Bollandistes, Bruxelles, 1902: «Ἦν δὲ ὁ ἅγιος πρὸς μὲν πατρὸς καὶ αὐτοῦ ὀνομαζομένου Βασιλείου ἐκ Πόντου, πρὸς δὲ μητρός, ᾗ κλῆσις Ἐμμελίᾳ, Καππαδόκης».*

⇨ *Al doilea text bizantin în care poate fi identificat numele Sfintei Emmelia este un catren închinat icoanei Sfântului Vasile şi aparţinând lui Manuel Philes (1275-1345): «La icoana marelui Vasile: Din înfăţişare, multă atenţie te stăpâneşte, fericite, Şi din căutătura adâncă, multă preocupare. Într-adevăr, vlăstar din Emmelia ca dintr-o rădăcină ai ieşit Şi roade de cuvinte bine potrivite ai dăruit»* [18].

Merită, în fine, să notăm în Lexiconul Suda (sec. X, d.Hr.) apariţia unei variante tardive „Emmeleia", identică cu forma substantivului comun emmeleia.

Notiţa dedicată Sfântului Vasile se deschide astfel: «Vasile, episcop al Cezareei Capadociei, cetate care se numea mai înainte Mazaka, prieten al lui Grigorie, episcop al Nazianzului. S-a născut din părinţi vestiţi, din Vasile şi din Emmeleia, care se înrudeau de sus. A fost un bărbat cu totul elocvent şi a aprofundat până la ultimul hotar toată cultura » [19].

Suda înregistrează puţin mai încolo dubletul „Emmelia-Emmeleia" [20], însă este clar că forma „Emmeleia" este doar rezultatul unei încercări târzii de a regulariza forma originală „Emmelia" prin aducerea ei la forma substantivului comun corespondent (emmeleia).

Pe lângă mărturia celorlalte trei surse deja citate, care dau toate varianta „Emmelia", un indiciu că aşa s-au petrecut lucrurile găsim la (Pseudo-) Herodianus, retor şi gramatician alexandrin din sec. al II-lea d.Hr. Pasajul relevant este legat de o discuţie despre pronunţia lui e atunci când, fiind iniţiala cuvântului, este urmat de m. «E înainte de m se pronunţă simplu (i.e. cu spirit lin). De exemplu, al meu, pe al

---

[18] *Manuel Philes, Carmina 5,46, ed. E. Miller, Hakkert, Amsterdam, 1967: «Εἰς εἰκόνα τοῦ μεγάλου Βασίλειού. Πολλή σε φροντὶς, μάκαρ, ἐξ εἴδους ἔχει,/ Πολλὴ μέλησις ἐξ ἄκρας θεωρίας·/ Ῥίζης γὰρ ἐβλάστησας ἐξ Ἐμμελίας,/ Καὶ καρπὸν ἀνέδωκας ἐμμελεῖς λόγους». Catrenul este construit cu o subtilitate care nu reiese nemijlocit din traducerea propusă. De remarcat, între altele, insistenţa poetului asupra stării de încordare a minţii (φροντὶς şi μέλησις), alăturarea adâncimii privirii (ἄκρας θεωρίας) cu ideea de rădăcină (Ῥίζης), asonanţa dintre μέλησις şi Ἐμμελία sau repetiţia cu clară trimitere etimologică Ἐμμελία - ἐμμελεῖς.*

[19] *Suidae Lexicon, lit. B, 150,1-5, ed. A. Adler, Teubner, Leipzig, 1928-1935: «<Βασίλειος> Καισαρείας τῆς Καππαδοκῶν ἐπίσκοπος ἥτις πρ□ην Μάζακα ἐκαλεῖτο, ἑταῖρος Γρηγορίου τοῦ Ναδιανδῶν ἐπισκόπου, γέγονε δὲ γονέων περιφανῶν, Βασιλείου τε καὶ Ἐμμελείας, ὧν ἄνωθεν ἡ συγγένεια· ἀνὴρ ἐλλογιμώτατος καὶ πάσης παιδείας εἰς ἄκρον ἐληλακώς».*

[20] *Suidae Lexicon, lit. E, 972,1: «Ἐμμέλεια· χορικὴ ὄρχησις. διχῶς, Ἐμμέλεια καὶ Ἐμμελία, ἡ εὐρυθμία».*

meu, pe mine-pronume; a vomita, verb, adică a vărsa, de unde vine şi vomitat, adică vărsătură; tot, adverb, în loc de totuşi; şi cuvintele derivate cu ajutorul prepoziţiei „în” (en); de exemplu, armonios (emmeles); armonie (emmeleia); şi Armonica (Emmelia), <nume> propriu [21]».

Grija autorului de a distinge între substantivul comun (emmeleia) şi numele propriu (Emmelia) este aici cât se poate de explicită.

În secolul al X-lea, când a fost alcătuit Lexiconul Suda, situaţia era însă diferită în măsura în care diftongul ei se pronunţa „i”, la fel ca iota (ι). Astfel încât a fost uşor ca forma originală „Emmelia” să fie ortografiată „Emmeleia”, după modelul substantivului comun, cele două fiind acum identice fonetic, chiar dacă nu şi tonic.

Aşa se explică foarte probabil şi de ce în anumite tratate de Patrologie greceşti varianta „Emmeleia” este cea care a rămas în uz până astăzi [22].

„Emmelia” şi „Emilia”

Ce au în comun cele două cuvinte? În afară de o similitudine înşelătoare (false friends), mai nimic. „Emilia” este varianta românească a latinescului Aemilia (în grafia arhaică Aimilia), prenume feminin latin şi numele unei vechi familii de patricieni ai Romei [23].

Prin contrast, Ἐμμελία este un nume derivat din adjectivul grecesc ἐμμελής, care înseamnă literal în acord (ἐν) cu melodia (μέλος), armonios, de unde bine proporţionat, potrivit, graţios, elegant. Dacă ne-am putea îngădui un barbarism, echivalentul românesc ar fi Armonica, accentul căzând şi în greacă, şi în română pe „i”. Oricum am considera chestiunea, este limpede că cele două cuvinte sunt diferite fonetic, etimologic şi semantic. O dovadă suplimentară ne este oferită de felul în care, începând cu epoca imperială, autorii greci redau prenumele latinesc Aemilia în greacă. Astfel, pentru Aemilia sau Aemilianus avem sistematic Αἰμιλία, res-

---

[21] *(Pseudo-) Herodianus, Partitiones, ed. J.F. Boissonade, s.n., London, 1819, 31,9-32,1: «Τὸ ε πρὸ τοῦ μ ψιλοῦται·οἷον· ἐμός· ἐμόν· ἐμὲ, ἀντωνυμία· ἐμῶ, ῥῆμα, τὸ χέω, ὅθεν καὶ ἐμετὸς, τὸ ἐξέρασμα· ἔμπης, ἐπίῤῥημα, ἀντὶ τοῦ ὅμος· καὶ ὅσα ἀπὸ τῆς ἐν προθέσεως· οἷον· ἐμμελής· ἐμμέλεια· καὶ Ἐμμελία, κύριον·».*

[22] *E.g. Σ. ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ, Πατρολογ□α, Τομος Β', Γρηγ□ρη, Αθ□να, 1999, p. 389.*

[23] *Etimologia lui Aimilia este obscură. Cel puţin, n-am reuşit să găsesc nimic relevant la A. Ernout şi A. Meillet Dictionnaire étymologique de la langue latine. Histoire des mots, nouvelle édition, revue, corrigée et augmentée d'un index, Éditions Klincksieck, Paris, 1939.*

pectiv Αἰμιλιανς, dar niciodată Ἐμμελία [24]. Per a contrario, în traducerea latină paralelă textului grec al Panegiricului în cinstea marelui Vasile din Patrologia lui J.-P. Migne, Ἐμμελία este redat prin Emmelia, în vreme ce substantivul comun corespondent (ἐμμέλεια) este echivalat în latină cu concinnitas (simetrie, armonie) [25].

Nu există, aşadar, nicio justificare lingvistică pentru a-l reduce pe cel din urmă la cel dintâi aşa cum s-a întâmplat de atâtea ori în literatura noastră savantă despre Sfântul Vasile.

Când Sfânta Emmelia devine „Emilia”

Din păcate, nu am avut la îndemână mijloacele de a documenta precis momentul acestei asimilări. Este posibil ca forma care a pătruns pentru prima oară în cultura bisericească românească să fi fost deja „Emilia”.

Precedente pot fi în orice caz identificate încă din 1897, când Preasfinţitul Calistrat Bârlădeanul publica în Biserica Ortodoxă Română un articol despre Sfântul Vasile, vorbind despre „tatăl seu (sic!), numit de asemenea Basiliu şi mama sa, Emilia, ...”[26].

În epocă se poate totuşi întâlni şi forma corectă, „Emmelia”. De pildă, Constantin Erbiceanu, profesor la Seminarul din Iaşi, o foloseşte de două ori într-un discurs din 1873 [27].

---

[24] *Vezi de exemplu Plutarh, Vitae parallelae (ed. K. Ziegler, Teubner, Leipzig, 1969) 2.5,1; 9.2,4; 33.3,3 etc.; Polibiu, Historiae (ed. T. Buttner-Wobst, Teubner, Lepzig, 1889-1905) 31.26,3; 31.26,7 etc.; Strabon, Geographica (ed. A. Meineke, Teubner, Leipzig, 1877) 4.1,11; 4.2,3; 5.1,11 etc.*

[25] *PG 36, 506 C: «Eccui Emmelia, quae id prius appellata est, quod postea fuit; aut id fuit, quod prius nuncupata fuerat; illa, inquam, merito ἐμμελείας, id est concinnitatis, nomenferens ...».*

[26] *† Calistrat Bârlădeanul, „Sfântul Vasilie cel mare, arhiepiscopul Chesariei Capadochiei”, în: Biserica Ortodoxă Română, X (1897-1898), p. 1038.*

[27] *27 Constantin Erbiceanu, „Discurs la solemnitatea patronală a Seminarului Venia-min din Mănăstirea Socola, pronunciat în 1873 (În acest discurs s-a pertractat şi s-a apreciat literar viaţa şi scrierile Sfântului Vasilie cel mare, archiepiscopul Cesariei Capadociei), în: Biserica Ortodoxă Română, II (1875-1876), 8, p. 528: „... pe muma sa, Emelia, ...”. Că nu avem aici o eroare este demonstrat de faptul că prof. C. Erbiceanu recidivează cu şi mai multă rigoare o pagină mai încolo şi scrie: „... muma sa, Emmelia, ...”.*

În 1911, consemnăm însă textul unei conferinţe a părintelui G.I. Gibescu în care se perpetuează licenţa „Emilia” [28].

Iar în traducerea Panegiricului în cinstea marelui Vasile făcută de părintele Nicolae Donos şi publicată în 1931 avem iarăşi forma „Emilia” [29]. Dacă ne reamintim că acest Panegiric este singura sursă patristică în care putem afla numele mamei Sfântului Vasile, înţelegem mai uşor cum varianta greşită s-a impus peste tot, cu foarte rare excepţii.

Este însă foarte posibil să fi jucat aici şi alţi factori decât comoditatea cvasigenerală a autorilor de a se opri la traducerea disponibilă sau de a perpetua forma primită.

Putem bănui cu uşurinţă, de pildă, că decadenţa studiilor clasice provocată de politica educaţională „anti-burgheză” a regimului comunist n-a fost de natură să uşureze elitelor noastre teologice dorinţa şi putinţa de a revizita textele patristice în original.

În această privinţă, nu este fără îndoială o întâmplare că singurii autori la care am putut găsi forma corectă „Emmelia” (ave)au şi o serioasă experienţă de clasicişti sau traducători patristici [30].

---

[28] *Pr. G.I. Gibescu, „Sfântul marele ierarh Vasilie, arhiepiscopul Chesariei. Conferinţă ţinută la Societatea Femeilor Române”, în: Biserica Ortodoxă Română, XXXV (1911), 1, p. 77: „... mama lui, Emilia”.*

[29] *Sfântul Grigorie de Nazianz, Apologia sau cuvântarea în care arată motivele care 1-au îndemnat să fugă de preoţie şi Elogiul Sfântului Vasile, trad. şi note Pr. N. Donos, Atelierele Zanet Corlăţeanu, Huşi, 1931, p. 127: „Cine nu ştie pe tatăl său, Vasile, nume mare pentru toţi, care şi-a împlinit dorinţa lui de părinte, mai bine ca oricare alt om? El întrecea în virtute pe toţi oamenii şi numai fiul său a isbutit să-i smulgă întâetatea. Cine nu cunoaşte pe Emilia, care a fost numită de mai înainte ceea ce a fost şi'n realitate mai târziu, întocmai cum fusese numită mai înainte, pe aceea, care cu multă dreptate a fost numită armonie şi care, într'un cuvânt s'a dovedit a fi între femei ceea ce soţul ei a fost între bărbaţi”.„Emilia” mai apare o dată într-o notă de subsol pe aceeaşi pagină. Nu am avut, din păcate, acces la o traducere mai veche a acestui Panegiric, datorată părintelui arhimandrit Teoctist Scriban şi publicată în Foaia bisericească a Sfintei Mitropolii a Moldovei, III (1870), 12-18.*

[30] *Părintele Ioan G. Coman a fost licenţiat (1927) şi doctor (1934) în Limbi clasice al Facultăţii de Litere şi Filozofie din cadrul Universităţii din Bucureşti. Singurul regret pe care-l putem avea este acela că părintele Coman a tradus foarte puţin din scrierile părinţilor. Cât despre Constantin Erbiceanu (1838-1913), să reamintim că acesta a fost o figură semnificativă vieţii culturale autohtone la începutul veacului al XX-lea. Teolog şi istoric, el s-a numărat de asemenea printre primii clasicişti români şi a fost membru, iar apoi vice-preşedinte al Academiei Române.*

Este, de asemenea, posibil ca această asimilare a „Emmeliei” cu „Emilia” să se fi produs pe fondul unei cutume existente în spaţiul ortodox românesc de a reda în general numele greceşti plecând de la pronunţia reuclinianã.

În speţă, litera grecească η, pronunţată e (eta) în modul de citire erasmic, devine i (ita) în cel reuclinian. Astfel că spunem „Iisus”, iar nu „Iesus”, „Mihail”, iar nu „Mihael”, „Grigorie”, iar nu „Gregorie”, „Nichita”, iar nu „Nicheta” (totuşi „Paraclet”, iar nu „Paraclit”), deşi în anumite cazuri formele rezultate din cele două tipuri de citire coexistă relativ paşnic (de pildă, avem „Daniil”, dar şi „Daniel”). Prin analogie şi în lipsa contactului cu originalul grecesc, a fost uşor să se creadă că „Emmelia” este doar o preţiozitate futilă, ba chiar simptomul unor influenţe străine şi, ca urmare, să se decidă reducerea lui la mai familiarul „Emilia”, premisa tacită fiind aceea că diferenţa dintre cele două provine doar din sistemul de citire, iar nu exclusiv din etimologie.

Însă, oricare ar fi explicaţia şi reamintindu-ne importanţa pe care o are problematica numelui în creştinism, să reţinem totuşi că pe mama Sfântului Vasile o chema Emmelia.

Summary: Emilia or Emmelia, What Was in Fact the Name of St Basil the Great's Mother?

The name of St Basil the Great's mother has enjoyed a curious fate in Romanian patristic bibliography of the last century, in which it is found most of the time under the form Emilia. My inquiry starts from this largely attested fact, and aims to bring a contribution to the recovery of the correct form Emmelia.

While the form Emilia is the option of all major Romanian Handbooks of Patrology in use today, closely followed in this by a vast majority of scholarly literature on St Basil, one might at once take pain to notice its Latin overtones, and so to find it rather bizarre for an aristocrat Greek women from the fourth century Cappadocia to bear such a name. This, however, proved to be plainly not a very intriguing detail for most of the Romanian authors treating about St Basil's family, since I was able to discover only two exceptions to the overwhelming current consensus on the question, namely in the Reverend Fr Ioan G. Coman and the Archdeacon Ioan I. Icã jr.

In contrast with this practice, the ancient sources provide us with consistent evidence that the original form was Emmelia. This is well attested, for instance, in St Gregory of Nazianzus (Funebris oratio in laudem Basilii Magni 10,1), in the

Constantinopolitan Synaxarion (First of January) and in Manuel Philes, a late Byzantine religious poet from the 14th century (Carmina 5,46). In Suda Lexicon (10th century, one may also find a form Ἐμμέλεια, which is clearly the result of a late attempt to bring the spelling of the original Ἐμμελία in line with the common noun ἐμμέλεια , as by the 10th century they were read in the same manner. In earlier periods, Ἐμμελία and ἐμμέλεια were, however, carefully distinguished, as one may learn from a passage of (Pseudo-)Herodianus, a grammarian from the 2nd century, A.D.

What has Ἐμμελία to do with Emilia? When one takes a closer look, these names reveal to be just two false friends. Emilia is the Romanian form for Aemilia, a Latin name whose archaic spelling was Aimilia, and meaning obscure. By contrast, Ἐμμελία has a wholly Greek and transparent etymology. Tempting as it may be at first sight to confuse the two, they are actually different in almost every respect.

This conclusion is strongly supported by the way in which Aemilia is rendered in Greek authors from the imperial period. Thus, in Polybius, Strabo or Plutarch one finds consistently Αἰμιλία, and Αἰμιλιαν□ς for the Latin Aemilia and Aemilianus, respectively, but never Ἐμμελία. As a further confirmation, in the parallel Latin translation of St Gregory of Nazianzus' Funebris oratio in laudem Basilii Magni, the modern Editors of J.-P. Migne Patrology have quite naturally rendered the common noun ἐμμέλεια by the Latin concinnitas, while they have simply transliterated Ἐμμελία as Emmelia. Indeed, no correspondent exists for Ἐμμελία in Latin.

How came Emmelia, then, to be assimilated to Emilia in Romanian scholarly literature on St. Basil? My suggestion is that their similar sonority has provided a good starting point for this confusion. The only 20th century Romanian translation of Funebris oratio in laudem Basilii Magni - which renders Ἐμμελία by Emilia - may also have contributed to a significant extent. And the decline of classical studies among Romanian patristic scholars during the communist era has achieved to do the rest.

”Emilia sau Emmelia, cum o chema de fapt pe mama Sfântului Vasile cel mare?”, Studii Teologice s.n. 9(4)/2013, p. 69-78.

Sfânta Emilia, mama Sfântului Vasile cel mare - ocrotitoarea femeilor cu mulți copii și ocrotitoarea familiei creștine

Prăznuirea sa principală este la 1 ianuarie s.v /14 ianuarie s.n și 8 mai s.v /21 mai s.n - ziua adormirii sale.

Când vine vorba de cuplurile sfinte căsătorite, o atenție deosebită se acordă acelor familii a căror sfințenie este urmărită de câteva generații.

Două astfel de familii mari trăiau în secolul al IV-lea în Cappadocia (Turcia de azi).Sfânta Emilia († 372) și Sfântul Vasile cel bătrân († 349) au dat naștere unei mari familii sfinte în istoria creștinismului.

Sfinții soți se remarcau prin râvnă creștină. Împreună au făcut multe fapte bune, milostenie pentru săraci și pelerini acordându-le multă dragoste.

Au suferit persecuții și au fost forțați să se ascundă în munți timp de șapte ani. Erau părinții a zece copii. Patru dintre copiii lor sunt venerați ca sfinți: Vasile cel mare,

Grigorie de Nyssa, Petru de Sevastia și Macrina, fecioara. Bunica lor, Macrina cea bătrână, este venerată ca sfântă.

În total, șapte persoane dintr-o familie sunt incluse în Sinaxarul sfinților. În Biserica Ortodoxă sunt considerați sfinți și fiul Emiliei și Vasile, călugărul Navcratie, dar și soțul cuvioasei Macrina.

Fiul cel mare, Vasile cel mare, a fost episcopul Cezareei și mitropolitul Capadociei. A luptat împotriva arianismului, a reformat Liturghia și a organizat viața monahală în Orient.

Este interesant că Sfântul Grigorie de Nyssa, deși era fiu de părinți sfinți și trăia el însuși în căsătorie, s-a învinuit pentru că și-a ales viața de căsătorie. El a susținut că căsătoria este primul lucru care trebuie aruncat pe drumul către Hristos.

Sfinții Emilia și Vasile cel bătrân sunt pomeniți împreună în Liturghia din 30 mai. Martirologul vorbește despre ei ca „adevărați soți sfinți care lăsându-și copiii moștenitori ai virtuților lor, au adormit în lume”.

***

Un exemplu frumos de familie sfântă în care s-a așezat sfințenia din generaţie este familia unui alt mare Sfânt părinte capadocian, Grigorie de Nazianz.

Ambii părinți sunt venerați ca sfinți: Sfânta Nonna (†374) și Sfântul Grigorie Nazianz cel bătrân (aproximativ 376-374).

Sfinții Nonna și Grigorie au avut trei copii, toți fiind venerați ca sfinți. Sfântul Grigorie cel bătrân a fost episcop de Nazianz. La acea vreme celibatul nu era obligatoriu pentru cler, nici măcar la nivelul episcopului.

Cel mai cunoscut fiu al Nonnei și al lui Grigorie cel bătrân este Sfântul Grigorie Teologul - a fost hirotonit preot de către tatăl său, mai târziu a devenit episcop al Constantinopolului, dar în curând a renunțat la episcopat și a dus viață de pustnic. A fost mai mult călugăr decât episcop și de asemenea, un remarcabil scriitor teolog.

Cel mai mare dintre copii, Sfânta Gorgonia era o femeie căsătorită, ai cărei doi fii erau episcopi.

Fratele Gorgoniei și Grigorie, Sfântul Cezar (Cezar), a fost medic, apoi consilier al Cezarului, după un puternic cutremur a fost botezat, a împărțit săracilor toată averea și a devenit pustnic.

Pomenirea liturgică a Sfintei Nonna și a Sfântului Grigorie cel bătrân este sărbătorită atât în calendarul catolic, cât și în cel ortodox.

Fenomenul sfințeniei de-a lungul generațiilor s-a întâlnit nu numai în Capadocia, mai multe astfel de familii sfinte au trăit în secolul al VII-lea şi în alte țări.

Sfânta Emilia, mama Sfântului ierarh Vasile cel mare, Capadocia, Turcia (1 ianuarie)

În prima zi a anului, când Biserica prăznuieşte pe marele ierarh al Bisericii, Sfântul Vasile cel mare, este pomenită în fiecare an, aproape neştiut de mulţi dintre noi, maica sa, Sfânta Emilia, al cărei nume se tâlcuieşte „gingăşie”.

Emilia din Cezareea (Cappadocia) s-a născut în Cezareea între 305 și 315 de ani într-o familie înstărită, care deținea numeroase bunuri în Asia Mică.

În tinerețe, Sfânta Emilia s-a remarcat printr-o frumusețe rară, dar, fiind o persoană profund religioasă, s-a pregătit pentru celibat. Cu toate acestea, a rămas orfană devreme, tatăl ei a fost martirizat sub împăratul Licinia. În acea perioadă, foarte des fetele singure erau răpite pentru căsătorie forțată. Temându-se de aceasta, Emilia s-a căsătorit cu avocatul Vasile, care mai târziu a devenit preot. Vasile era cunoscut ca un om educat și evlavios.

Sfântul Grigorie Teologul scrie că căsătoria lor a constat nu atât într-o unire trupească, cât într-o luptă reciprocă pentru virtute. Au avut grijă de cerșetori, au acceptat pe străini și și-au cheltuit o parte semnificativă din proprietate pentru caritate. Domnul a binecuvântat-o pe Emilia cu mulți copii, ea a avut 10 copii.

Este venerată ca o mamă care a crescut cinci sfinți - Sfântul Vasile cel mare, episcopul Cezareii din Capadocia, Sfântul Grigorie, episcopul Nyssei; Sfântul Petru, episcopul Sevastiei; Sfânta Macrina cea mică și Sfânta fericită Teosevia.

La 22 de ani, fiul Emiliei, Navkratie şi-a părăsit cariera şi lumea şi s-a retras în deșert și a trăit în izolare şi pustnicie, post şi rugăciune timp de 5 ani, după care a fost onorat cu o moarte fericită.
Un alt fiu, Nicephorus, a a trecut la Domnul la o vârstă fragedă.

Numele celorlalți copii ai Emiliei sunt necunoscuți. Se crede că unii dintre ei au devenit mai târziu călugări.

După moartea tatălui ei, fiica cea mare Macrina a ajutat-o pe Emilia să conducă gospodăria; când copiii au crescut, ea a convins-o pe mamă să adopte un stil de viață monahal. Împreună s-au retras într-o moșie îndepărtată de pe malurile râului Iris, în Turcia modernă, și au întemeiat acolo o mănăstire.

Unii dintre sclavii pe care îi eliberaseră voiau să renunțe la lume şi ei și să meargă la mănăstire și aveau totul în comun: o chilie, o masă, o haină; aveau tot ce aveau nevoie pentru o viață trăită în mod egal; au slujit Domnului cu un acord, în smerenie, blândețe și dragoste și nu au avut mânie, invidie, ură, dispreț, nimic care nu ar fi pe placul lui Dumnezeu. Aveau o singură dorinţă şi o indelencire - gândul la Dumnezeu și rugăciune și considerau că îngrijirea și munca pentru nevoile trupului sunt comploturi neimportante, și nu o îndeletnicire în sine.

După ce a trăit până la o vârstă matură, Sfânta Emilia s-a apropiat de sfârşitul vieţii pe pământ şi zăcea la pat.

Aflând despre aceasta, fiul său mai mic Petru a venit la mănăstirea ei și, împreună cu Sfânta Macrina, a început să aibă grijă de mama lor în timpul bolii ei. Macrina și Petru au stat la patul mamei lor de ambele părți și i-au chemat pe ceilalți frați și surori după nume, iar ea a lăsat peste toată lumea binecuvântarea sa ca o comoară, binecuvântarea mamei sale.

Apoi, punând o mână pe Macrina și cealaltă pe Petru, ea a spus, întorcându-se către Domnul:Ție, Doamne, îți dau primele roade și zeciuială din roadele pântecului meu: primele roade - această fiică întâi născută, zeciuială și i acest ultim fiu! În Vechiul Testament ai poruncit să se aducă primele roade și o zeciuială din roade: să fie o jertfă favorabilă și lasă Duhul Sfânt să coboare asupra lor! Cu aceste cuvinte a trecut la Domnul. Avea atunci 73 de ani.

Sfânta Emilia își dădu cu pace sufletul în mâinile Domnului la 8 mai 375, fiind înmormântată lângă soţul ei, aşa cum dorise.

Aşa de încredinţată a fost Sfânta Macrina cea tânără de sfinţenia părinţilor săi şi de îndrăznirea lor înaintea lui Dumnezeu, încât pe patul de moarte îi aduse aminte fratelui ei, Sfântul Grigorie ale Nyssei:
- Ai ajuns vestit în cetăţi şi între noroade şi neamuri. Bisericile lui Hristos trimit după tine şi te poftesc să le ajuţi şi să le îndreptezi. Oare nu bagi de seamă harul?

Dă mulţumire lui Dumnezeu, care cu rugăciunile părinţilor noştri, te-a înălţat pe aceste semeţe piscuri. Căci tu, prin tine însuţi, nu ai nici o putere.

Sursa:
http://www.mgargenti.ro/icoane-ortodoxe-sfinti-nume-femei/sf-emilia-mama-sf-vasile-cel-mare-ocrotitoarea-femeilor-cu--281010

Atanasie I. Skarmoghiani - Mamele eroine ale Sfinţilor trei ierarhi

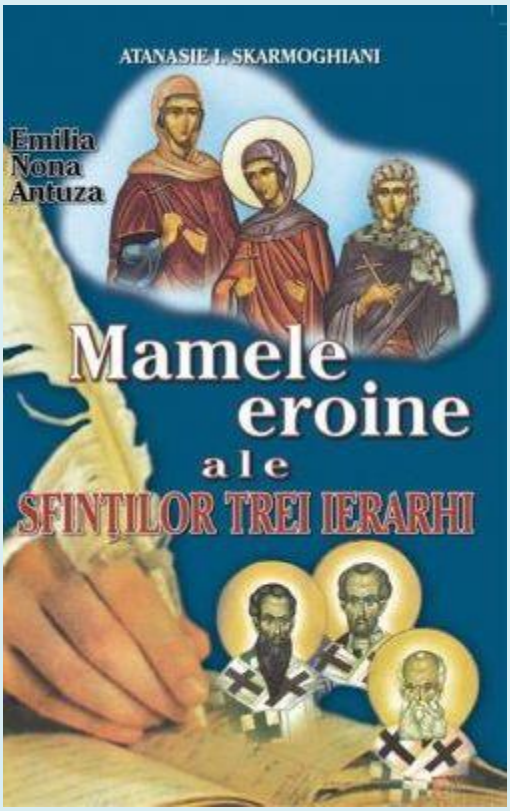

Emilia, Nona şi Antuza au fost cele trei mame eroine care prin viaţa lor s-au învrednicit de bucuria de a fi trecute în rândul sfinţilor. Acestea au primit cununa cea neveştejită a slavei veşnice, dar şi laudele, cinstirea şi recunoştinţa creştinilor, pentru că familiile lor au dat mulţi sfinţi Bisericii, „în special pe cei trei mari luminători ai soarelui întreit al dumnezeirii", Vasile cel mare, Grigore Teologul şi Ioan Gură de Aur.

Taina măreţiei celor trei ierarhi se găseşte în chip mărturisitor şi în cele trei femei evlavioase, în mamele lor: Emilia, Nona şi Antuza. Şi adevărul acesta l-au propovăduit „cu propria gură" aceşti îngeri pământeşti, locuitori ai cerului, şi l-au consemnat în scrierile lor, ca neamurile care vor urma să afle despre puterea mare şi înălţătoare pe care o are lucrătorul cel împreună cu Dumnezeu, care se numeşte Mama. Adevărul acesta l-au mărturisit şi l-au repetat şi alţii: „în spatele unei mari personalităţi se ascunde de regulă o mamă minunată".

Mamele vestite ale celor trei ierarhi au înţeles marea lor misiune, şi tocmai de aceea s-au nevoit, s-au ostenit şi s-au dăruit într-o mare măsură lucrării materne de a-i forma pe copiii lor „în învăţătura şi mustrarea Domnului", arătându-i pe aceştia

învăţaţi ai vremii şi sfinţi ai Bisericii. De aceea se cuvine să urmărim jertfa lor în chip amănunţit în paginile acestei cărţi.

Cuprins

Prolog… 7
Introducere… 9

Partea întâi: Emilia, mama Sfântului Vasile cel mare
1. Virtutea înainte de toate… 19
2. Mama cu mulţi copii… 24
3. Mama - doică şi pedagog… 29
4. Păzitoarea copiilor (A)… 34
5. Păzitoarea copiilor (B)… 40
6. Mama eroină în mijlocul valurilor necazurilor… 45
7. Mamă iubitoare… 50
8. Cea întâi născută devine ajutorul mamei… 55
9. Mamă iubitoare de aproapele… 60
10. Ofranda cea mai mare adusă Bisericii… 65
11. Durerea mamei… 70
12. Binecuvântarea mamei… 75
13. O mamă de neuitat… 80
14. Mama artistă… 86

Partea a doua: Nona, mama Sfântului Grigorie Teologul
1. Zămislită din rădăcină sfântă… 95
2. Lupte, rugăciuni şi lacrimi pentru soţ… 99
3. Nona l-a câştigat pentru Hristos pe soţul ei… 104
4. Îndrumător şi dascăl al soţului „ spre cele de sus”… 109
5. Soţia stearpă… 114
6. Sara cea care a născut la bătrâneţe… 119
7. Un dor sfânt al mamei… 124
8. Pedagog prin Sfânta Scriptură… 130
9. Pedagog prin exemplul virtuos… 135
10. Iubirea mamei (A)… 140
11. Iubirea de mamă (B)… 145
12. Gospodină evlavioasă… 150
13. Femeia milostivă şi iubitoare de săraci… 155
14. Familia iubitoare de pace… 160
15. Părinţi şi copii doritori ai cerului… 165
16. O mamă pentru copiii studioşi (A)… 170

17. O mamă pentru copiii studioşi (B)… 175
18. Mame şi fiice… 180
19. Hirotonia fiului ei în preot… 185
20. Hirotonia lui Grigorie în arhiereu… 190
21. Moartea prematură a fiului cel mic… 195
22. Mamelor, nu plângeţi!… 201
23. Vindecarea singurei fiice bolnave… 206
24. Sfârşitul în pace al Gorgoniei… 210
25. „Cea mai răbdătoare şi mai bărbătoasă dintre femei”… 215
26. Iubirea unei mame bolnave… 221
27. Moartea soţului… 225
28. Cuvinte de mângâiere pentru cei îndureraţi (A)… 231
29. Cuvinte de mângâiere pentru cei îndoliaţi (B)… 235
30. Mama bătrână… 240
31. Bătrâneţi binecuvântate… 244
32. Nona a murit rugându-se în biserică… 250
33. Recunoştinţa faţă de mamă… 255
34. Rugăciunea şi binecuvântarea mamei… 259
35. Familia sfinţilor… 265

Partea a treia: Antuza, mama Sfântului Ioan Gură de Aur
1. Familia fericită… 273
2. Văduvă de timpuriu… 277
3. Văduvă răbdătoare… 282
4. Dumnezeu este ocrotitorul văduvelor şi al orfanilor… 286
5. Educaţia creştinească a copiilor… 291
6. Exemplul luminos al mamei… 297
7. Primejdiile care-i pândesc pe tineri (A)… 301
8. Primejdiile care-i pândesc pe tineri (B)… 305
9. Luptele şi jertfele mamei… 309
10. Iubirea de Dumnezeu se află deasupra tuturor… 314
11. Credinţa biruieşte… 319

Epilog
Mamele eroine… 327
Tablourile cronologice ale vieţii familiilor mamelor celor trei ierarhi
A. Familia Emiliei… 333
B. Familia Nonei… 334
C. Familia Antuzei… 335

Autor: Atanasie I. Skarmoghiani
ISBN: 9786065500723
Editura: Egumeniţa
Anul publicării: 2018
Pagini: 344
Categoria: Religie

Icoane

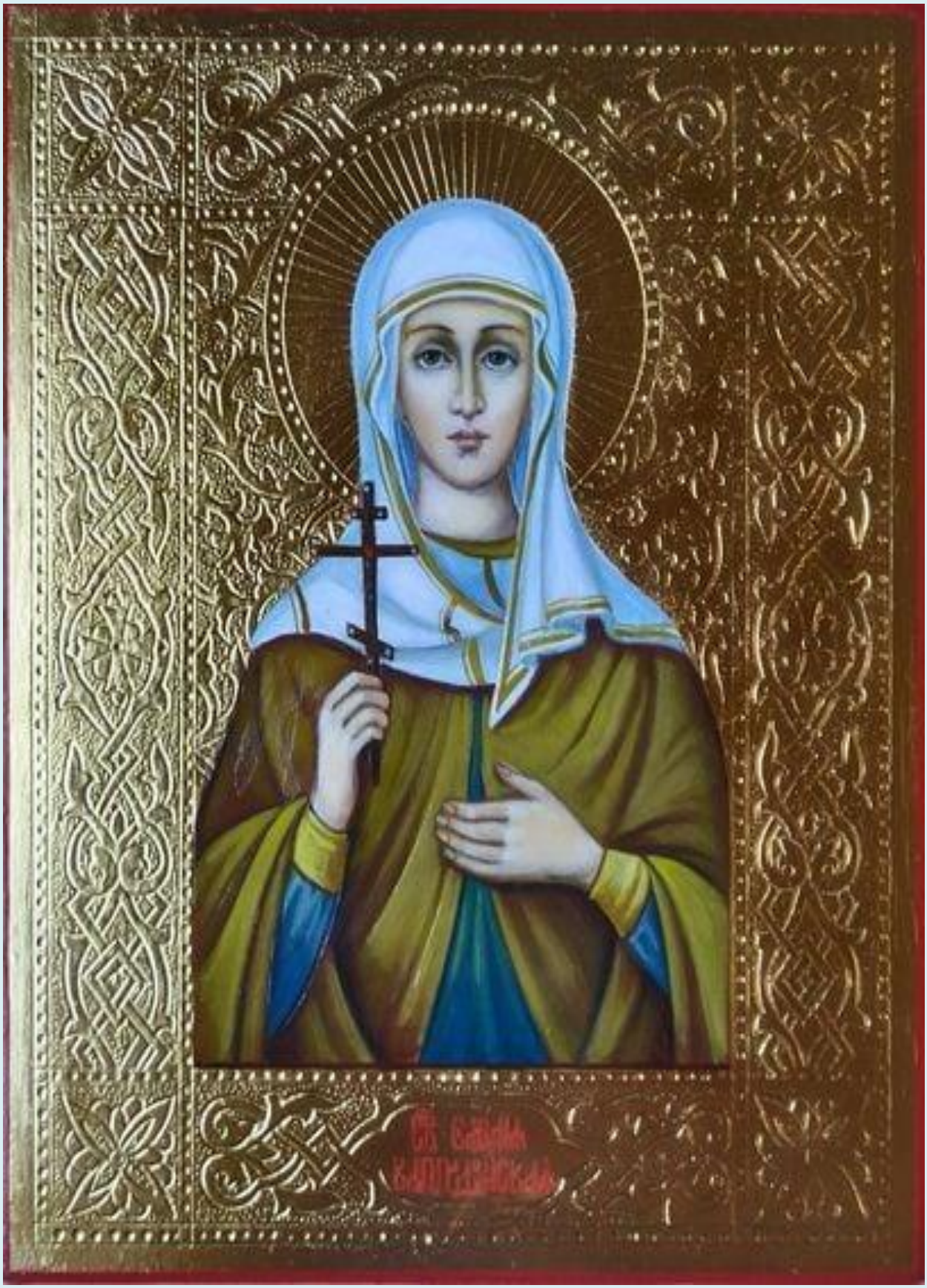

СВ ЕМІАЇМ
КАППАДОКІЙСКА

СВ. ЕМИЛИЈА КАПАДОКИЈСКАЈА

СВ. ПРЧ. ЕМИЛІЯ
КЕСАРІЙСКАЯ
ВСЕ ИКОНЫ
иконы ручной работы
vseikony.ru

Св. Василий Каппадок
©ApostolosAndreas.ru

СВ. ПРѢДН.
ЕМИ́ЛІЯ
ВСЕ ИКОНЫ
иконы ручной работы
vseikony.ru

Sfanta
EMILIA

Sfanta
EMILIA

Sfanta
EMILIA

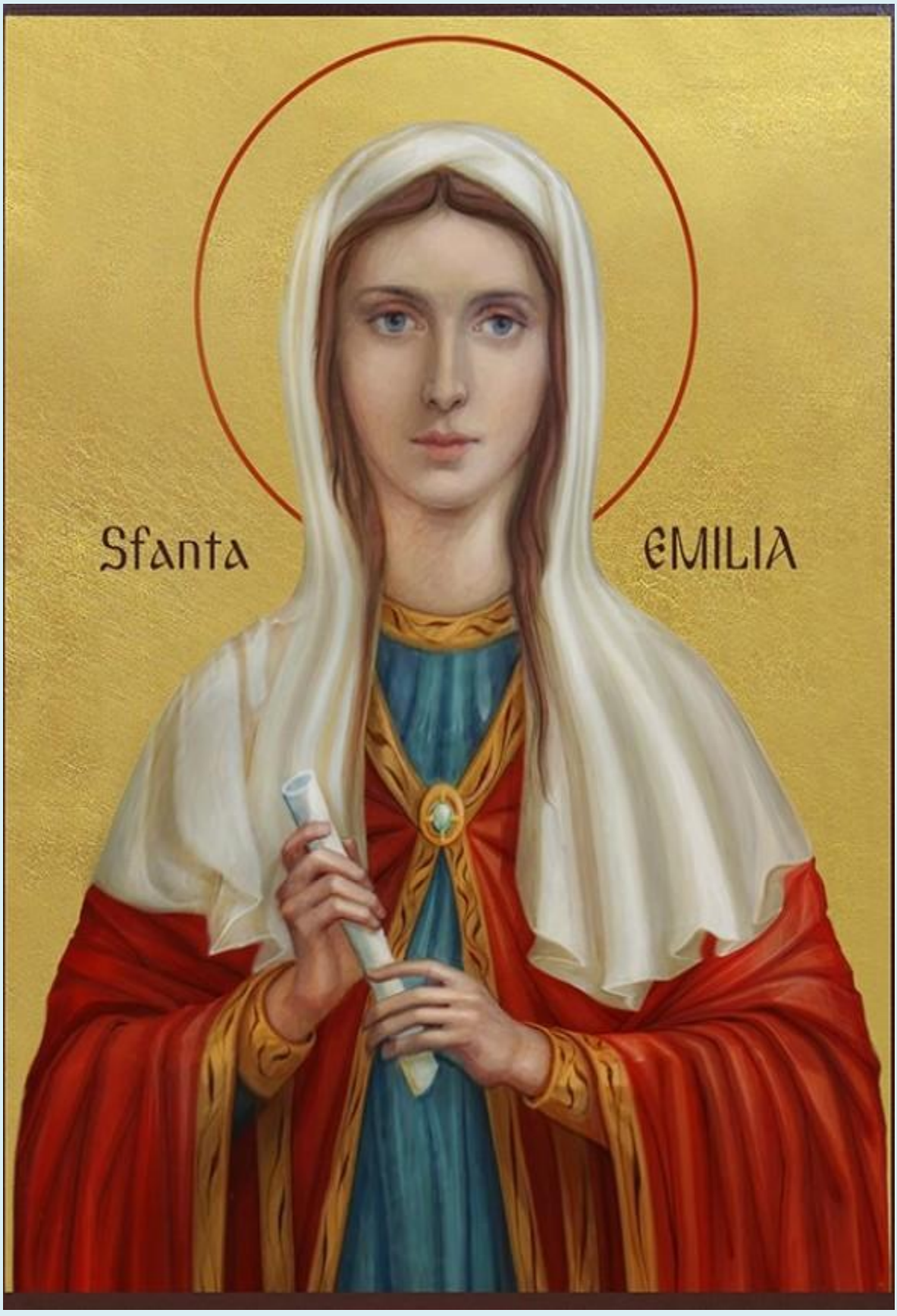
Sfanta
EMILIA

Sfanta
EMILIA

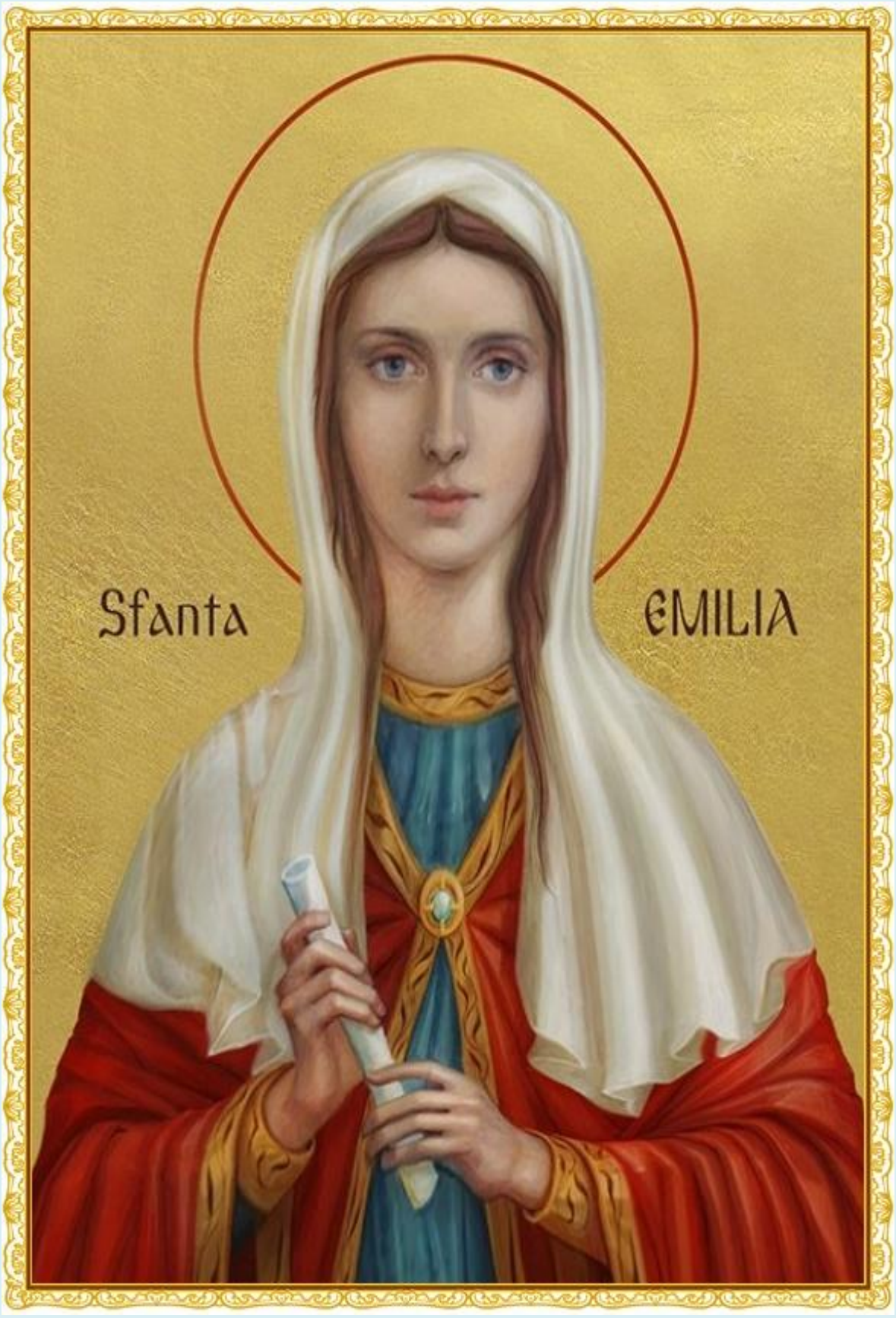
Sfanta
EMILIA

Sfanta
EMILIA

ljubvmamaeva.livemaster.ru

Η ΑΓΙΑ
ΕΜΜΕΛΕΙΑ
ΙΔΟΥ ΕΓΩ
ΚΑΙ ΤΑ ΠΑ
ΔΙΑ ΑΜΟΙ
ΕΔΩΚΕΝ
Ο ΘΕΟΣ

Ἁ Γ Ί Α
Ἐ Μ Ί Λ Ϊ Α

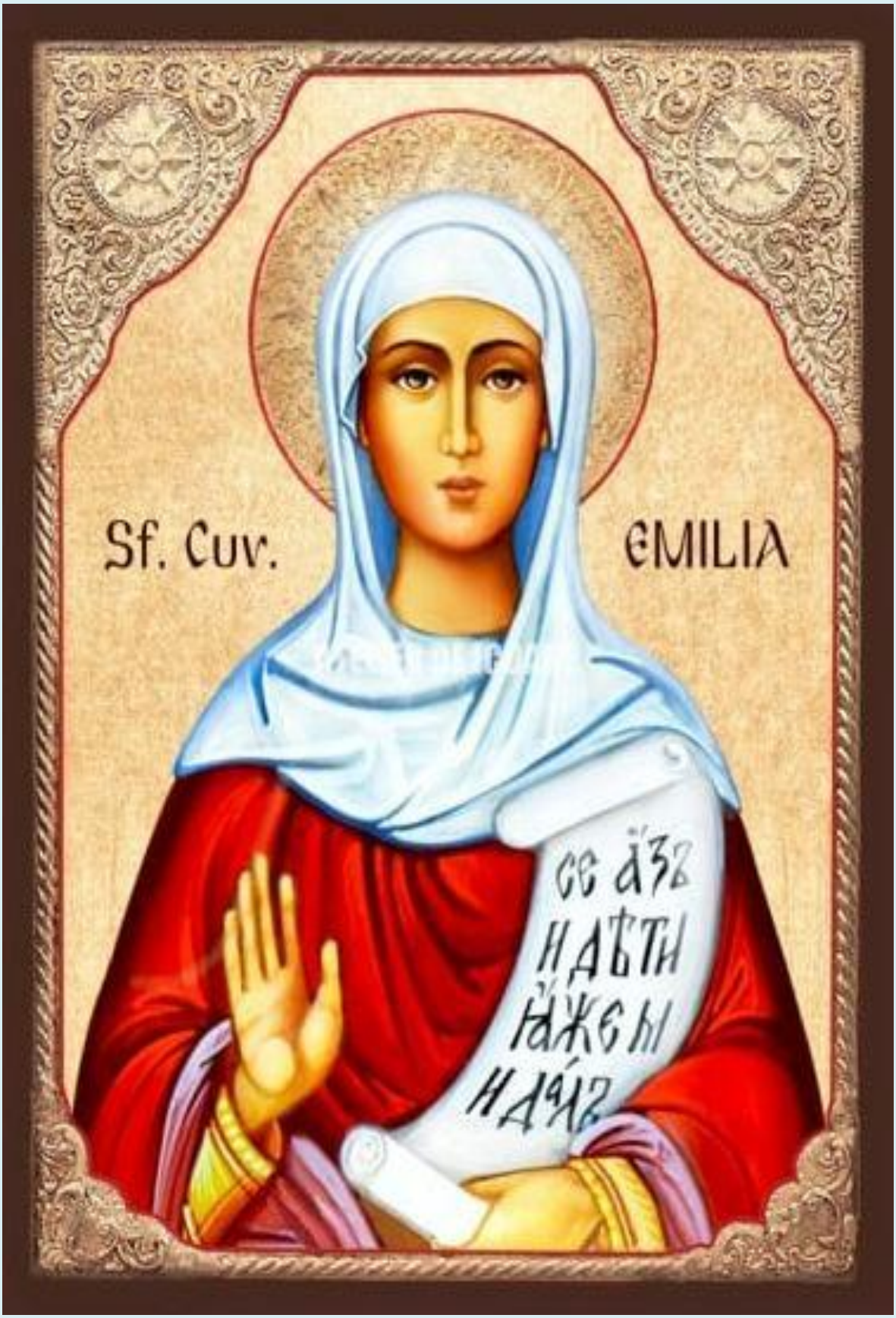
Sf. Cuv.
EMILIA

СТ. ПРЕП. ЕМИЛІА
се азъ
и дѣти
яже ми
далъ
Иконы ручной работы
Vseikony.ru

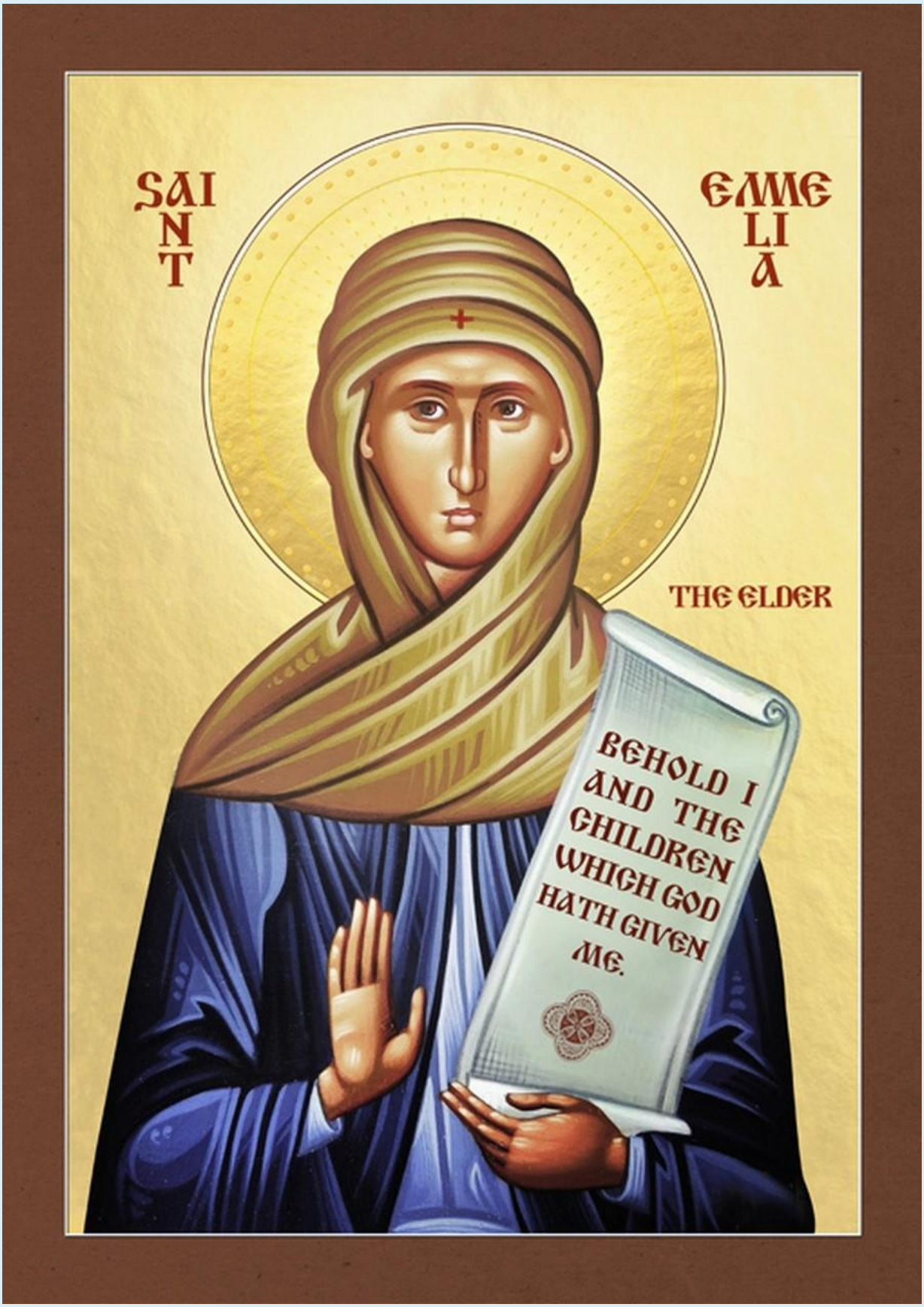
SAINT EMMELIA
THE ELDER
BEHOLD I AND THE CHILDREN WHICH GOD HATH GIVEN ME.

НАЄМИЛЇА

SAINT
EMILIA

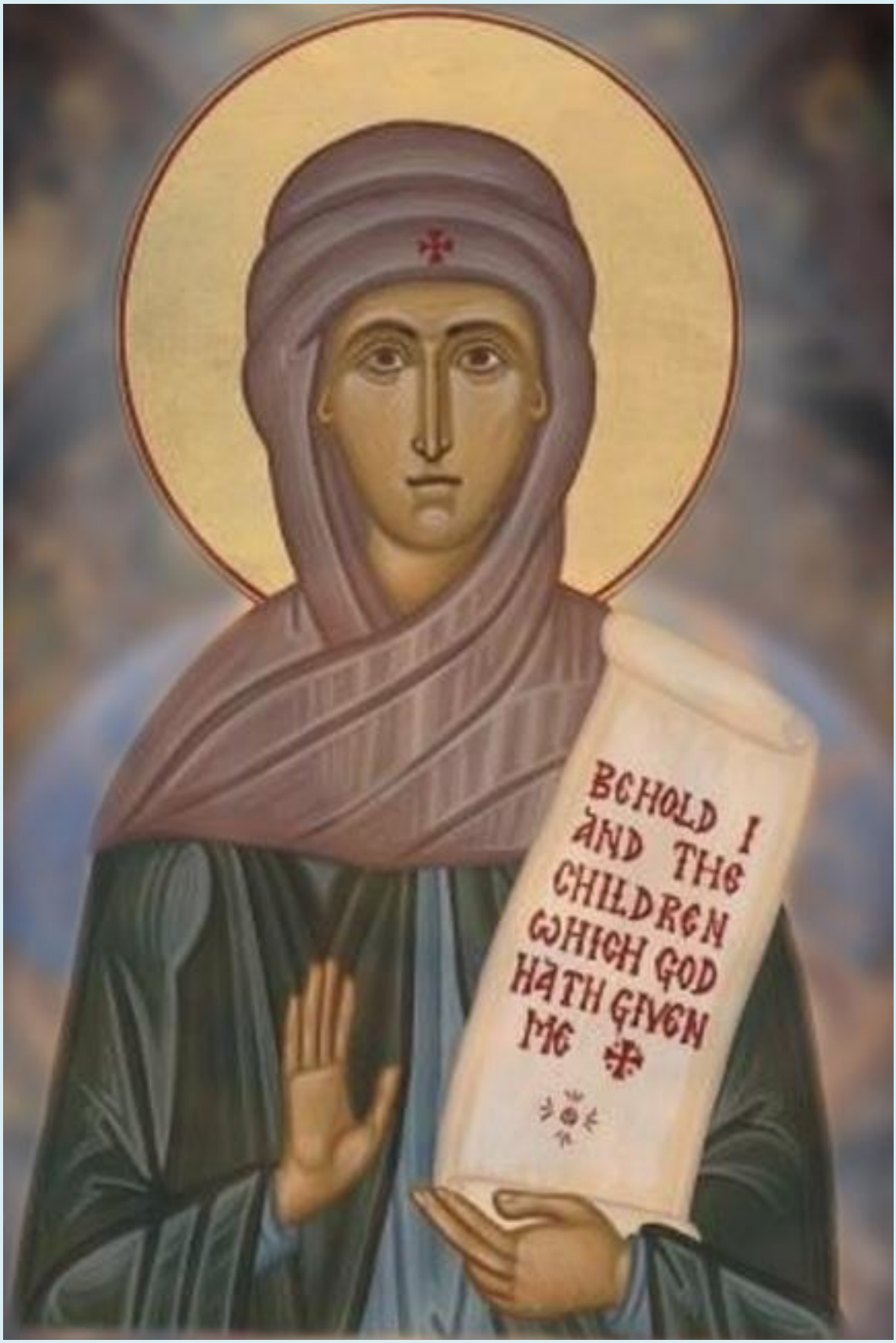
BCHOLD I
ÀND THC
CHILDRCN
WHICH GOD
HÀTH GIVCN
MC

Sfinte Mame

Sfânta Împărăteasă Elena, mama Sfântului Împărat Constantin cel Mare

Sfânta Emilia, mama Sfântului Vasile cel Mare, a Sfintei Macrina cea Tânără, a Sfântului Petru al Sevastiei, a Sfântului Grigorie de Nyssa și a altor șase copii

Presfânta Fecioară Maria, Maica Domnului nostru Iisus Hristos

Sfânta Elisabeta, mama Sfântului Prooroc, Înainte-Mergător și Botezător Ioan

Sfânta Ana, mama Preasfintei Fecioare Maria

ORTHODOX POSTERS

Mamele Sfinților Trei Ierarhi

modele de educație în familie

BASILICA.RO

Sf. Nona

mama
Sf. Grigorie Teologul

a născut 3 copii
și toți au devenit sfinți

Sf. Emilia

mama
Sf. Vasile cel Mare

a născut la 10 copii,
iar 5 au devenit sfinți

Sf. Antuza

mama
Sf. Ioan Gură de Aur

și-a crescut unicul copil
singură întrucât soțul ei,
ofițer în armata romană,
a murit

Sfântul Ierarh Vasile cel Mare
și mama sa Sfânta Emilia
să vă dăruiască multă sănătate,
viață îndelungată, spor în credință
și fapte bune!

La mulți ani!

Bucură-te, Sfântă Emilia, mamă de sfinți, te rugăm sfințește-ne și pe noi!